

Jwala Dhwani

ज्वालध्वनी

ज्वालध्वनि

DECEMBER 2015

**GRAND FESTIVE
SEASON AHEAD**

Share experiences and ideas to facilitate synergy, says D(R)

Experiences and ideas need to be shared for facilitating synergy in the businesses, says Mr BK Datta, Director (Refineries). While inaugurating the two-day Synergy Forum Meet at Kochi on 19 November, he urged technical leaders of Mumbai Refinery, Kochi Refinery, BOREL and NRL to put in to use new ideas emerging from meetings, brainstorming sessions and self-study in a timely manner and monetize these as far as possible. He also explained the importance of documentation of trouble-shooting and other experiences for striking synergy.

Later during the valedictory meeting, Mr SP Gathoo, Director (HR), said that ample opportunities are available across the organization and urged participants to take advantage to enhance exposure and facilitate career development.

Earlier, Mr Prasad K Panicker, Executive Director (I/C) Kochi Refinery, had welcomed the

Mr SP Gathoo, Director (HR) addressing the gathering

Mr BK Datta, Director (Refineries) inaugurating the Synergy Meet at BPCL Kochi Refinery

delegates to the conclave. Mr Padmanabhan P, Managing Director NRL, Mr Ramachandran R, Managing Director BOREL, Mr Sunderajan Executive Directors MR, talked on various subjects.

Mr P Kumaraswamy, ED(Projects), Apex Committee and Focus group members from other refineries and top executives participated in the interactive session. Mr Aravind Krishnaswamy GM(IS) MR made a presentation on IS initiatives and way forward.

Mr Hirak Dutta Ex-ED, OISD made a presentation on Leadership Challenges in Process Safety. Mr Nocola Coccioli Director - Construction, Technimont ICB Pvt Ltd talked on Construction Management and Mr Rajnish Bansal / Shri Pankaj Sharma of Bentley Nevada talked on modern trends in vibration monitoring.

All the Nine Focus Groups made presentations on their area of Focus. The meeting ended on 20 November with a boating trip and visit to IREP.

Mr Somasekhar S, DGM (Adv Engg), the convener of the Synergy Forum, coordinated the event.

BPCL Refineries Forum was inaugurated in March 2008 at NRL as a platform to share initiatives on cost reduction and value addition between BPCL Refineries and Corporate R&D Centre. Focus Groups were created jointly between the three refineries and Corporate R&D Centre in the core areas of operation with a mission to generate cost reduction / value addition proposals based on each others' initiatives/ best practices/ competencies or even develop joint strategies for the benefit of all the refineries.

Grand festive season ahead

Indeed, December is a special month in God's Own Country. It is a month of pilgrimage. During December, thousands observe austerities and take the road towards the holy shrine of Sabarimala.

In the mean time, it also marks the Nativity fasting.

Pilgrimage and austerities are followed by festivities. Christmas sweeps down the misty streets with its lighted trees, stars and the carol groups led by the Santa Clauses. Apart from these rustic charms, the season set people on a shopping spree which is also celebrated as the Grand Kerala Shopping Festival.

Pilgrimage and celebrations may seem as strange partners. But they are not. In many ways, we could perceive the two as the faces of the same coin. A coin that reminds us that life needs to be lived as a pilgrimage which is a quest for truth and knowledge. In the meantime, life is also to be celebrated.

In this issue of *JwalaDhwani* we endure to encapsulate these enduring values of life. Vigilance Awareness Week 2015 observance with its programmes to promote higher ethics in governance is being highlighted. The celebration of unity through Synergy Conclave, Employee Relations Summit and the **YOUNGAGE** is covered extensively. And enjoy the Malayalam literary section focusing Christmas.

JwalaDhwani wishes all readers a Happy Christmas and a grand festive season.

Thought for
the month

A thankful heart is not only the greatest virtue,
but the parent of all other virtues."

- Cicero

2

Preventive Vigilance
- a Tool of Good Governance

6

GENIE 2015

14

IREP Updates

19

बदलते रिश्ते

21

പ്രത്യാശയുടെ പിറന്നി

Preventive Vigilance - a Tool of Good Governance

Editor

MV Prabhakaran

Associate Editor

George Thomas/HR

Editorial Board

Girija V R/HR

Ganesan S/ESE

Chandrasekharan M/Retd

Sasidharan R/Retd

Editorial team

Vineeth M Varghese/HR

Latha Kamath/HR

Elizabeth Davis/HR

Mohammed Nizar PA/HR

Anil Kumar CS/HR

Correspondents

Bijoy K I / Maint

Biju T N/ Projects

Chandresh S/ OM&S

Gopalakrishnan CV/ F&S

Harinath V/ Mfg

Joseph KT/CQC Lab

Joseph Simon VM/ Maint

Krishnan T B / Maint

Manojkumar TS/ Finance

Padmanabhan K/ Projects

Parameswar S / HR

Philly Cherian/ Projects

Rajan CK / DGM(AE)'s office

Shaji P Stephen/ Mfg

Sreeraj KR/ P&U

Subramanian KP/ P&U

Suresh Babu/ OM&S

Thulasidas N/ P&CS

Valsala Joseph/ Retd

Vidhya KV/ IS

Vilma Jaims/CR School

Edited & published by

Deputy General Manager (HR) I/C

Circulation

G Kumar/HR

Design & Printed at

Niseema Printers, Saroj, SRM Road, Kochi

Email: niseemaprinters@gmail.com

Produced by

Public Relations

BPCL Kochi Refinery

Mailing address

Post Bag No. 2

Ambalamugal 682 302

Ernakulam District

Kerala, India.

Tel: 0484 2722061

Fax: 0484 2720856

The views expressed in *JwalaDhwani* are not necessarily those of the management

Member, Association of Business Communicators of India

JwalaDhwani estd. in 1966 as CRL Newsletter

For private circulation only

All rights reserved.

Reproduction in any form only with the written permission of the editor.

Mr BK Datta, Director (Refineries) inaugurating the VAW 2015. Also seen are Mr MK Singh, C&MD (Bridge & Roof), Mr Prasad K Panicker, EDI/C (KR), Mr P Kumaraswamy, ED (Projects), Mr PS Ramachandran, GM (Projects).

Mr BK Datta, Director (Refineries) inaugurated the Vigilance Awareness Week (VAW) observance on 26 November at the BPCL Vendors' Interaction Meet. In his speech he stressed the need for ensuring transparency in all business activities.

Mr K Narayanan, Chief Manager (Vigilance) administered pledge to the participants. Mr Prasad K Panicker, Executive Director I/C (KR), Mr P Kumaraswamy, ED (Projects) and Mr MK Singh, C&MD (Bridge & Roof) also spoke during the function. Mr PS Ramachandran, GM (Projects), made a presentation on the initiatives in enhancing transparency

in implementation of Integrated Refinery Expansion Project (IREP). Mr YV Apte, Chief Procurement Officer, CPO (Refineries) made a presentation on 'Make in India-BPCL Initiative'. Mr Babu Joseph, DGM (Projects - Contracts & Services) proposed the vote of thanks. In the Vendors' interaction meet, more than fifty suppliers, legal advisors and M/s Engineers India Limited, Consultant for IREP participated.

Earlier, the pledge taking ceremony was conducted at Refinery, City office, SWSS, STF, IREP to mark the beginning of the Vigilance Awareness Week.

Various competitions were

Mr BK Datta addressing the audience

Mr Kumaraswamy P leading the Vigilance Pledge in front of the Administration Building

Inauguration of Elocution competition for schools students by Mr S Anujan DGM(IREP-Training). Also seen are Ms Mala B Menon, Principal/CRS, Mr Devidayal, Vice Principal/CRS, Mr K Narayanan, CM(Vigilance) and Mr R Vidyasagar, SM(Vigilance)

Principal, St Peter's School, Kolenchery inaugurating the Vigilance Awareness Programme conducted for the students

CRS students conducting Spot Quiz for employees

conducted as part of the Vigilance Awareness Week celebrations. The programmes were fine-tuned to suit the theme for the Vigilance Awareness this year being 'Preventive Vigilance as a tool of Good Governance'.

Kerala intercollegiate elocution competition was conducted at FACT, Udyogamandal, by Kerala Vigilance Study circle.

An innovative programme by students of Cochin Refineries School was a Pantomime and Street

play in Hindi and Malayalam on 'evil consequence of corruption' enacted for the public and contract employees at IREP gate and Nucleus Mall. Programmes for students also included inter-school cross word puzzle and unscramble the jumble contests. Contests and spot quiz

An Inter School Elocution Competition was conducted on 16 October at Cochin Refineries School. Awareness programmes were conducted for the students, CISF, employees of Petronet CCK Limited, contractors, contract supervisors.

A program on Common irregularities on tendering and execution was conducted for employees of EIL. All

Elocution competition for College students. Seen are the winners with judges and organizers

Ms Madhu Sagar, GM (Vigilance) inaugurating Vigilance awareness program at IREP gate. Also seen are Mr PS Ramachandran, GM (Projects), Mr John Paul, RCM, EIL, Mr K Narayanan CM(Vigilance) and Mr R Vidyasagar, SM(Vigilance)

Mr PC Cyriac delivering the valedictory address

Street play in Malayalam being performed at Nucleus Mall by students of Cochin Refineries School.

competitions were also conducted for the employees of KR and Petronet CCK limited.

The Vigilance Awareness Week

Street play in Hindi by Cochin Refineries school students at IREP Gate

celebrations culminated on 30 October with the valedictory function. Mr PC Cyriac IAS (Retd), former Additional Chief Secretary, Government of Tamil Nadu was

the Chief Guest of the function which was presided over by Mr P Kumaraswamy, ED(Projects). Prizes were distributed to the winners.

Kochi Refinery conducts Health Talk for women employees

The essence behind happiness is good health. And the main ingredient of good health is healthy food. A talk on 'How to keep my kitchen a healthy world' was conducted for the women employees of BPCL Kochi Refinery on 29 October for creating awareness on healthy cooking habits.

Dr Mumtaz Khalid Ismail, Consultant Clinical Nutritionist with 25 years of experience was the faculty. 'Eat healthy and live happy' was the theme. Dr Mumtaz spoke on various food

Dr Mumtaz Khalid Ismail speaking to the participants

The session in progress

combinations to suit a balanced diet for different age groups, different methods of cooking and how to reduce loss of vitamins and nutrients during cooking, storing food, etc.

The interactive session was informative and the participants could acquire more knowledge on healthy cooking habits.

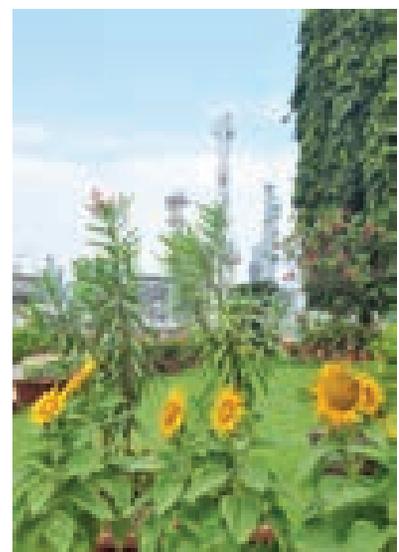
Dr NK Lissamma, Sr Medical Officer, BPCL KR coordinated the programme.

Welcoming Sun-filled Blooms

Anyone who enters the Administration building at KR is greeted by vibrant yellow Sunflower heads which line up along the entrance of the garden. Sunflowers are described as 'the happiest of flowers, drenched with sun-vitality' because the head follows the sun, ending up facing the west 'to absorb the few last rays of the dying sun'. They are unique in their ability

to provide energy in the form of nourishment and vibrance, an attribute which mirrors the sun and the energy provided by its heat and light. A cheerful way to greet employees and visitors!

The sunflower seeds were brought from Bongaigaon Refinery, Assam by Mr Geogy Thomas P, DGM (QMS) and planted by HR (Estate).

Employee Relations SUMMIT 2015 hosted by Kochi Refinery

Kochi Refinery hosted the Employee Relations Summit 2015 during 19-20 November. The summit witnessed amazing participation from Employee Relation heads and their teams from all Regions and Refineries. The two day journey began by lighting of the traditional lamp by Mr Prasad K Panicker, ED I/C (KR), Mr RR Nair, GM (HRS), Ms Sujata Chogle N, GM (HR), Mumbai Refinery, Mr MV Prabhakaran, DGM (HR) I/C, Kochi Refinery and the youngest member of the ER Team, Ms Agrani Bose from Southern region.

Mr Prasad K Panicker, ED I/C (KR) delivered the Key Note address. Welcoming the participants to the Summit, he appreciated the decision to conduct the summit at Kochi Refinery, the most happening place, indicating about the IREP project and the challenging IR situations. Mr RR Nair, GM (HRS) delivered the inaugural speech and set the theme for the Summit, focusing on the 'Increasing Bandwidth of Tomorrow's

Mr S Vijayakumar, ED(Legal) presenting 'Legal Update'

ER' and the need of transforming ourselves towards achieving the targets of 'Project Sankalp'. The Summit has by itself set a benchmark for its finer versions in future owing

to the presentations, discussions and robustness of the ideas which emerged during these two days. With the tag line of 'Let's discuss, learn & implement for Business Excellence', the summit was committed to Future Thinking, Innovative ideas, Creativity, Synergy, Business Strategy and Real-time results.

Each team had members from different regions/refineries facilitating inter region/refinery interactions and resulted in multiple perspectives &

Mr SP Gathoo, Director (HR) addressing the audience

Mr Prasad K Panicker, ED(I/C) KR lighting the traditional lamp in the presence of Mr RR Nair, GM(HRS), Ms Sujata Chogle N - GM (HR), Mumbai Refinery, Mr MV Prabhakaran, DGM (HR) I/C, Kochi Refinery and the youngest member of the ER Team, Ms Agrani Bose from Southern region.

learning, generating a melting pot of innovative ideas and discussions on fourteen themes.

Teams made exemplary presentations triggering discussions and as rightly placed by Director (HR) in his message, the participants have built on each others' thoughts, ideas and actions during the summit and have added momentum to our efforts for HR *Sankalp*. Taking clues from the concluding remarks of Director (HR) and the remarks of GM (HRS), it is now time to build on the discussions and create an action plan to take the results of the summit forward. It is noted that the key discussion in the Summit happened on 'Focusing on Engaging/Energizing Workmen (Non Management Staff) effectively'.

The flow of thoughts from the CEO speaker, Dr V A Joseph and Advocate

Benny P Thomas, were also real learning experiences. Mr Vijayakumar S, ED (Legal) led the session on Legal Update.

Mr RR Nair delivering the inaugural speech

A journey well begun, now the teams are ready to chalk out ambitious action plans and take responsibility in implementing these plans with target dates and it is time to focus on achieving transformational Employee Relations to accelerate Organization's journey for *Sankalp* and to create value for all our stakeholders.

Mr MV Prabhakaran, DGM (HR) I/C thanked all the participants, especially all the Resource persons, Team leads and the Members who together made it a memorable experience with oodles of learning clues.

The Gen Y Annual Business Event conducted at KR

With an objective to sensitise the GEN Y Officers to the work ethics, culture and values of the organization and to understand and meet their aspirations and expectations thereby ensuring high level of engagement and performance, YouNgage was organized at BPCL Kochi Refinery for the first time and the GENIE event was held during 17-18 November, with an excellent response from the participants.

Mr Prasad K Panicker, ED (I/C) KR inaugurated the GENIE event, in the presence of Mr MV Prabhakaran, DGM (HR) I/C. Mr Prasad K Panicker spoke about the need of Young managers focusing and improving upon their 'emotional talent' to tackle Business challenges and contribute to our journey to become world class.

The first dice on the floor was a blockbuster event in itself where the YouNGAGE participants were delighted to meet Mr Joby Mathew sharing his inspiring journey on becoming World Champion. Over the two days, it was the turn of the GENIE Events – the first being the prelims of the Quiz competition followed by the Marketing game round where teams were asked to market the product by means of a TV commercial advertisement, a radio jingle and a presentation. Block and Tackle followed where participants challenged themselves to prove their mettle by vouching 'for' and 'against' the same topic. In Mock Press, the participants assumed the role of celebrities who were interviewed by the media, testing their ability to manage the stakeholders. In the Business Plan contest, teams were given a case study on Refinery to crack and present their analysis and

suggestions.

'Meet the Leader' session with Mr BK Datta, Director (Refineries) was organized on the second day and the session witnessed lively interactions between GENY and the Director.

The flagship event of GENIE was The Best Young Manager contest and was closely contested with various rounds including Essay writing, Group discussion, Ex-tempore and finally the Stress Interview. At the end of absolutely fun-filled and inspiring days, the results were announced. Mr Sreejith Murali, P&U department fought the tough battle to be finally crowned as 'The Best Young Manager' of Kochi Refinery.

The participants were enthralled by the YouNGAGE experience, being the platform for them to participate and prove themselves out of their usual profiles in such an exciting forum. It was promised that the exuberance of the event, the freshness that it introduced and the motivation it brought in on everyone would definitely last longer. Finally, Team Urja led by Mr MV Prabhakaran signed off with a promise that much is still to come and even better in Kochi Refinery. YouNGAGE at Kochi Refinery has created

a wave of positive energy among GEN Y, spreading to even non participants, resulting in significant improvement in the connect with line managers, boosting the collective Morale of GEN Y, bringing in Cross functional and Cross Cultural collaboration, feeling recognized and appreciated and by making them conscious about their areas of improvement. It was also a new learning platform on various dimensions including abilities for facing fear, becoming a team player and building

Better Cognitive & emotional skills. YouNGAGE created a platform helping GEN Y realize that they are the future of the organization, Fun & Adventure is a part of work in BPCL, leaders are always available to help and inspire them, that there are many more avenues for learning and show casing the talents of GEN Y and most importantly helping them realize that their ideas are critical in shaping the future of BPCL.

EVENT		WINNER	
Best Young Manager		Sreejith Murali	
	WINNER	FIRST RUNNER UP	SECOND RUNNER UP
Business Plan	Sreeniketh Varier Anand Krishnan R Nashik E Najeeb Amin Ajay Dilip J Valecha	Vignesh S Prashant Kumar Sreekanth T M Aakash R Kannan V Rinesh R Nair Manu Antony	Ananthakrishnan Krishnaprasad K C Aadhil Ahammed Vishnu Prasad C S Ramesh Binu N N Sandeep Paul Francis
Marketing Game	Sandeep K N S Anand G Shivam Kumar Kaushik Sri Harsha Abdur Rahman T A Anil B Charukesh NRB	Venkateswaran K G Pratik Sambrani Rooshy K Peter Kaushik P S Babu R Nirmal M Soosai Raj V	John Paul George Dilip J Valecha Amit Sheetal K Anbazhagan M Ankit Biyani Vivek Yadav
Block & Tackle	Kaushik P S	Venkateswaran K G	Sreejith Murali
Mock Press	Gokul V K	Vijayaraghavan P J	Nishant Choubey
Quiz	Arjun Anand Sharon M Joy	Manu Antony Prashant Kumar	Vignesh S Nishant Choubey

Rashtriya Ekta Day observed

Rashtriya Ekta Diwas (National Unity Day) was observed on 31 October with a view to foster and reinforce our dedication to preserve and strengthen

unity, integrity and security of our nation. National Unity Day is observed to commemorate the birth anniversary of Sardar Vallabhbhai Patel. Mr S

Anujan, Dy General Manager (Training IREP) lead the Ekta Pledge for the employees which was conducted on 30 October.

Swachh Bharat

As part of Swachh Bharat initiative, a cleaning drive was conducted

by employees, contract labours and pedestrians along the public road from

Refinery to Chitrapuzha. Around 50 volunteers took part in the venture.

Heartfulness Meditation conducted

A programme on Heartfulness Meditation was conducted by ESE department during 16-18 November. Heartfulness provides a stepwise scientific approach to meditation, where one can experience the effects of yogic transmission directly and integrate the various aspects of the practice.

Yoga and meditation are now mainstream ideas with more research being done on their benefits every day. Meditating in heart has its own advantages, and allows us to embrace a heart based way of

living. Heartfulness means feeling the lightness, joy of our true nature and experiencing it in our hearts. When we listen to those feelings and capture the inspiration that comes from within, we can master our

life by listening to the heart. This exercise of fine tuning the heart with the mind is done through sahadj Marg yoga meditation. By this we normalize our inner qualities and begin to excel in everything we do.

Mr Pramod and Mr Sreekumar from M/s Heartfulness Foundation of India, Ernakulum explained the methodology of the meditation exercise, which consist relaxation, mediate our self and then enjoy the divine light throughout heart. More than 40 employees from different age groups attended the one-hour programme for 3 consecutive days which was highly appreciated.

Renovated Conference hall starts functioning

Mr BK Datta, Director (Refineries) inaugurated the newly renovated HR conference hall on 18 November. The State-of-the-art conference room is ergonomically designed with acoustic insulations in a blend of white and chocolate colours and provides the perfect platform to host meetings.

Mr BK Datta, Director (Refineries) and Mr Prasad K Panicker, ED I/C (Kochi Refinery) jointly inaugurating renovated HR Conference Hall

Mr Datta also inaugurated the full HD professional LCD, 80 inch TV using the touch panel controller and viewed a documentary on IREP alongwith Mr Prasad K Panicker, ED(I/C)KR, Mr P Kumaraswamy, ED(Projects), Mr PS Ramachandran, GM(Project Units), Mr MV Prabhakaran, DGM(HR) I/C and other senior executives.

Mr BK Datta, Director (Refineries) and Mr Prasad K Panicker, ED I/C (Kochi Refinery) with senior executives of BPCL KR at the inaugural function of renovated HR Conference Hall

The conference hall has facilities like multi point video conferencing system with ISDN capabilities,

3-point presentation and wireless presentation, cable cubby with 3 retractor, dedicated laptop with

touch screen facility, professional multiformat player, multi channel power amplifier, 4 zone lighting systems, etc.

Antony G retires

Mr Antony G retires from the Corporation after putting in 31 years of service. He retires from the Learning & Development department and he has been working in HR department since he joined KR in May 1984.

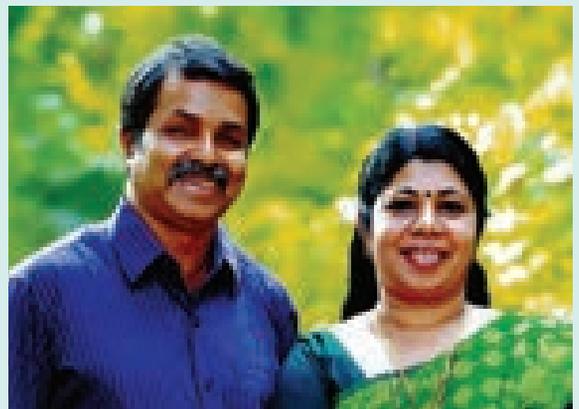
Mr Antony has worked in different sections of HR department.

“I still remember the young innocent boy coming to payroll section 31 years ago introducing himself as Antony from Punnapra. A simple man with a helping mind always to everyone, that is Mr Antony”, says Mr PN Sreekumar who has worked

with him in Benefit Administration section.

Though a native of Alappuzha, he is presently settled in Thiruvankulam. His wife, Ms Sobhana, is their home manager and they are blessed with four children. Their eldest son Mr Manu

Antony is working in a school in Mumbai. Their elder daughter, Ms Anu is studying for final year degree in Kolenchery. Their younger daughters Ms Margeret and Ms Rosemary are students of Cochin Refineries School, in +2 and Class 9.

JwalaDhwani wishes him a happy and peaceful retired life.

His address:
Puthenparambil House
XXIV/618,
NSS- KRB Road
Thiruvankulam
Mob: 8547387562

Memorable Times

Mr VM Thilakan is retiring from the Corporation after serving in the Security department for 16 years. He had served the Indian Army before joining KR for 19 years.

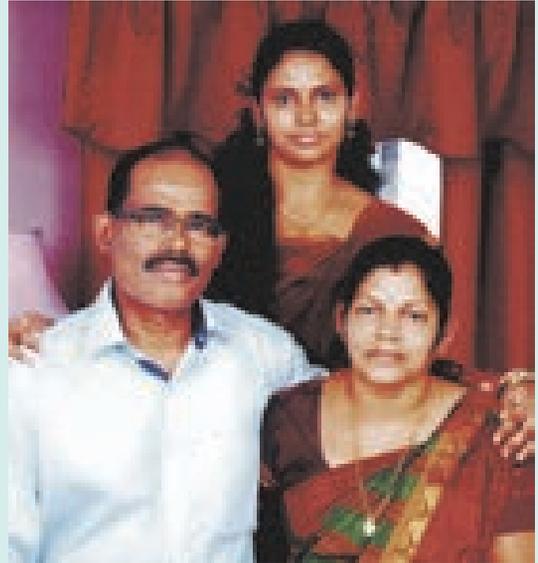
“Working in KR was a memorable experience. The company always adopts the latest technologies and thus reaches great heights of success. My advice to the younger generation is to be happy always in any circumstances”, says Mr Thilakan. He remembers with gratitude the support and co-operation of his colleagues.

Mr Thilakan is a native of Alleppey. Post retirement, he wishes to involve in social development activities.

Mr Thilakan is married to Ms Simila. They are blessed with a daughter Ms Layana Thilakan who has completed her BDS from Mar Baselious Dental College, Kothamangalam.

JwalaDhwani wishes him a happy and healthy retired life.

His address:
Layanalayam
Eramalloor PO
Sherthalla
Alappuzha-688 537
Mob: 9495524216
Tel: 0478 2563255

Happy Moments in KR

“I have always been happy in KR. I could learn a lot from here and get many friends”, says Mr Raveendran who is retiring from the Security department. He joined KR in July 1999. He had served the Indian Army for 24 years prior to joining KR.

Mr Raveendran opines that his association with KR helped him to improve his personality and life in *Jwalagiri* and the company has earned me many friends. Post retirement from KR, Mr Raveendran proposes to still continue working.

He is married to Ms Thankamani

and they are blessed with two girls. Elder daughter Ms Renitha is pursuing BDS in Chennai and their younger daughter Ms Remitha is a Class IX student in Cochin Refineries School.

Though a native of Kozhikode, they are presently settled near Irimpanam. They propose to settle down in their native place after their younger daughter completes her studies at CR School.

JwalaDhwani wishes him a safe and happy retired life.

His address:
Aji Nivas, CLRA – 17,
Cherapuratu Lane, Irimpanam PO
Ernakulam – 682 309
Tel: 9495272809/ 8129859362
Email: ravindran.ravindam@gmail.com

A great family

“We have grown a lot since when I joined the Refinery sixteen years ago. Now KR is a great family with an outstanding culture”, says Mr Shamshudin M, who is retiring from the Corporation. He has served in the Indian Army for twenty years prior to joining KR. He joined KR in July 1999.

Mr Shamshudin is grateful to the company for all the benefits he and his family have achieved. “It was a great experience to work in BPCL and shall cherish all memories”, he says.

Mr Shamshudin, a native of Eloor,

is settled in Edappally. He is married to Ms Jameela, a home maker and they have three children. Eldest daughter, Ms Sanila is married to Mr Manoj, working with an Insurance company and they have two children. Their son, Mr Shafeek has completed B Tech in Civil Engineering and their daughter Ms Sameera is studying B Tech Civil at KMEA Engineering College.

JwalaDhwani wishes him a happy and healthy retired life.

His address:
Kanjirakuzhiyil House
House no. IV/132 B-1
Shanthi Nagar, Marottichodu
Edappally PO – 682 024
Tel: 0484 2575266/ 8281072005

Fortunate to work in KR

Mr Divakaran is retiring from Kochi Refinery after rendering over 28 years of service. He joined KR in 1987 after serving Balmer Lawrie & Co. Ltd, Aroor.

He has worked with different sections in KR, which helped him win a wide friendship circle. Mr Divakaran says that the company possesses a cordial working atmosphere with diverse work culture from across the country. He feels that the Company always adopts modern technology which gives opportunity for skill development of employees and opines that the interaction with the internal and external stakeholders of the company helps to understand the latest technology which is further nourished through trainings.

A native of Santhipuram, Kodungallur, he is presently settled in Karingachira. He is married to Mrs K Shailaja and they are blessed with two daughters. Their elder daughter Ms Divya is a M E holder and works as Lecturer in Govt. Engineering College, Bilaspur. She is married to Mr Jayakrishnan, who

is employed in NTPC, Bilaspur and settled in Chattisgarh. Their younger daughter Ms Arya Menon is working with Xperion Technologies at Techno Park, Trivandrum.

His period of service in the company, especially Ware House department, provided him the opportunity to gain acquaintances in different States. He attributes all financial and social status that he gained during the tenure of his service to KR. He notes with pride that his service in the company has helped him to participate in the progress of the company in

every stage and he has improved with the company, both socially and financially. He remains indebted to the company for all his achievements.

JwalaDhwani wishes him a happy and peaceful retired life.

His contact address:
 Divakaran PB
 KRA 63, Pathiyaril,
 Kaippancherry Road, Irumpanam
 Ernakulam-682 309
 Tel: 0484-2777769
 Mob: 9400777769

Inputs : Padmanabhan K/Projects.

Mohamed Ali retires

Mr Mohamed Ali is retiring from the organization after completing 34 years of service with utmost satisfaction. He has worked in all sections of OM&S department and now retiring from COF section of the same department. He is having a lot of friends since he is keeping a good friend circle among employees of this organization.

Mr Mohamed Ali joined erstwhile CRL during 1981 in Personnel department and moved to OM&S department after 6 months. His superiors and colleagues are very proud of him. He is very dedicated as far as his duties are concerned. Moreover he is very polite and always used to behave with smiling face.

He is blessed with two sons. His wife Ms Rasiya is a home maker. Elder son Mr Febin Mohammed Ali is a MBA holder and working with Apollo business group, Calicut. He is married to Ms Jabeen who is pursuing her MTech (ECE) from Rajagiri College of Engineering, Ernakulam. Younger son Mr Shebin Mohammed Ali after his MBA degree is engaged as an academic associate with IIM Kozhikode.

Since he is engaged in social activities he wishes to continue with the activities after retirement also. Mr Mohamed Ali is a native of Manjeri (Malappuram Dist) and

presently settled with his family at Tripunithura.

JwalaDhwani wishes him a happy and healthy retired life.

His Address:
 Plot No. 5
 Karullil lane, Tripunithura
 Ernakulam – 682 301
 Tel- 04842778487, Mob: 8547880760
 Email: kma80760@gmail.com

Inputs : Suresh Babu/OM&S

30 years			25 years			20 years		
								
Kesavan Potti Projects	Mohan S Menon Project Technical	Sabu Koshy Projects	Cheriakoya Pakeemada P&U	Ajitha K S P&CS	Rajesh K D OM&S	Bijumon C P Maint	Sunny E J HR	Jayan K K Security

15 years									
									
Muraleekrishnadas VG E&C	Raveendran A K E&C	Prabhakaran T N Security	Joseph Jordan T J Projects	Felix Joshua P V F&S	Mohammed Nizar P A HR	Dileep P M P&CS	Ramesha V OM&S	Ajith Prasad K OM&S	Ajith Prasad K OM&S

Superannuations this month

	Mr Suresan MK who had joined KR in Security department in September 1995 is retiring from P&CS Department.		Ms Lilly KV who had joined KR in Materials department in December 1982 is retiring from P&CS Department.		Mr Jolly Syriac who had joined KR in Security department in June 1994 is retiring from the same Department.
---	---	---	---	---	--

Congrats

 Mr Sibi Ignatius/CM (SHA) has successfully completed Degree of Bachelor of General Laws from Annamalai University.

 Mr Balan P/ P&U has successfully completed AMIE course in Mechanical Engineering from the Institution of Engineers (India).

 Mr Anil Kumar G/ Manufacturing has successfully completed B Tech course in Chemical Engineering with first class from University of Calicut.

Honeymooners

Mr Aneesh MV /Mfg and Neethu

Transfers

- Deputy Manager (Projects)**
Biju T N
- Engineer (IREP Commissioning)**
Monojit Barman
- DGM (Maintenance)**
Babu Joseph
- Manager (IREP Commissioning)**
Saravana Kumar M

Obituary

 We deeply mourn the sad demise of **Mr Sreekumar K** who has passed away on 24 November 2015. He superannuated from the service of Kochi Refinery in June 1988 from OM&S Department. He is survived by his daughter Leena , Sons Sudheer & Sujith.

 We deeply mourn the sad demise of **Mr Muraleedharan PK** who has passed away on 22 November 2015. He has taken VRS from the service of Kochi Refinery in April 2014 from Manufacturing Department. He is survived by his wife Ms Vijayalakshmi, Sons Harikrishnan & Unnikrishnan.

 We deeply mourn the sad demise of **Mr Dharmajan VK** who has passed away on 14 November 2015. He superannuated from the service of Kochi Refinery in May 2006 from OM&S Department. He is survived by his wife Ms Usha, daughter Swapna , Sons Vijay & Sanjay.

New Comers

Chemist Trainees

Seshadri Kalapati

Ajesh K G

Venkatesh Karukonda

Sagar C G

Tony Thomas

Ratheesh K R

Midhun E S

Manu Krishnan

Ashik K S

Abin P P

Sebastian K F

Anoop P B

Sooraj Subran

Akhil Prakash O

Amal P G

Vishnu Venugopal

Muhammed Lais M

Dinil Dinesh

Shanto Joy

Amal M Mahesh

Jishnu C

Mohammad Shafi P S

Arjun A

Rahul Vijayan

Pranav S Babu

Rinoy K
Dominic

Hysham C M

Suraj T T

Abin Babu

Akhil Mohanan

Shijin Prasad P

Jithu Kailas V V

Syril Mathew

Akshay M

Amarnath P

Amal Raj D

Arun MS

Simeesh T

Abhilash SA

Ragesh PR

Bijoyshani Tirkey

Jayadev CK

Rahul TS

Akhilesh R

Shamilal V

Vysakh Viswanath

Seeram
Sivaramakrishna

Hari TJ

Gedda
Srinuvasa Rao

Avinash KS

Rajin K

Ajithkumar S

Seeram Kasi
Viswanath Vikas

Satya Narayana
Reddy D

Arun HS

General Workman-B Trainees

Syamkumar S

Jismon Jose

Anoop MR

Santhosh KC

Mahesh MS

Sudheesh A

Vijith V

Vivekdeth VS

Nikhilesh KS

Kiran CS

Rajesh R

Ajeesh R

Rahul RS

Rejin R

Anoop P

Arun V

TOASTMASTERS CLUB : Humorous Speech Contest

Ms Shyjni K of HR department won the club level humorous speech contest held at Jwala Toastmasters club and thus qualified for the area level contest. Competing with winners from other five clubs,

she emerged victorious and qualified to compete in the next level, i.e., the division level contest. Pitted there against many seasoned and veteran toastmasters-winners from other three areas-she surpassed them and won the title. Representing the Division in the District level competition held at Mangaluru on

22 November, she mesmerized the audience of more than 350 people with her remarkable speech. The appreciation received from many Toastmasters for her amazing performance was a remarkable achievement for her and a proud moment for Jwala Toastmasters club and Kochi Refinery.

SR-LPG: First process unit in IREP mechanically completed

SR LPG unit of CDU/VDU is the first process unit to be mechanically completed in IREP. This achievement is a matter of great pride for the entire IREP team. The basic purpose of SR LPG unit is to remove hydrogen sulphide from the LPG coming from the CDU. It consists of four sections viz. LPG AMINE ABSORPTION, CAUSTIC WASH SECTION, CAUSTIC REGENERATION and CAUSTIC STORAGE & DISPOSAL. The unit comprises of 3 columns, 9 vessels, 16 pumps, 2 compressors, 3 heat exchangers, 2 tanks and 10 filters. Since this unit handles sour LPG, amine and caustic all joints have been 100% radiographed.

PETCHEM project: An auspicious start

The activities in the Propylene Derivative Petrochemical project commenced with the auspicious bhoomi puja on 6 November, 2015. Mr P Padmanabhan, MD (NRL), Mr Prasad K Panniker, ED (KR) I/C and Mr P Kumaraswamy, ED (P) graced the occasion along with the senior

officials of both BPCL and EIL. M/s Madhucon Projects limited has been awarded the first major contract for Site Grading Works on 8 October, 2015 with a contractual completion period of fourteen months. The site grading activities have commenced.

CDU/VDU- Gearing up for signal rush

Instrument cables from every corner of CDU/VDU have started flowing into SRR IV facilitating the plant to communicate with the control room. These instrumentation main cables act as the network of neurons in any plant for the signal communication to controller. The instrumentation cable laying activity commenced in October and is being done by M/s Tecnimont ICB in CDU/VDU.

Performance award for VGO HDT, Off-sites DHDS and Buildings package

VGO HDT, Off-sites DHDS area and the buildings package emerged as winners in three separate categories in the performance award for the assessment period from April-October, 2015. The award has been instituted with a view to acknowledge the contribution of the teams and to establish a healthy competitive atmosphere among the members of Team IREP in the areas of Construction progress, equipment erection, piping erection and packages performance.

PRE foundation completed at FCCU

The RCC raft and pedestal casting job pertaining to the power recovery expander (PRE) was completed on 13th November. The foundation job involved 540 m³ of RCC using 75MT of rebar steel.

The PRE will be a wet & multistage variable type expansion turbine with axial flow reaction design of Dresser Rand which will be driven by the 330 T flue gases generated in the regenerator. The PRE generator will generate 10.7 MW power which will be utilized in the internal distribution systems & thus to replace power which would, otherwise, have to be generated by 10.7 MW fossil fuel

based captive power plant. This is another small innovation towards

our continuous efforts for optimized energy consumption and usage.

IREP Highlights

- SR LPG unit of CDU/VDU mechanically completed.
- Format I issued for all 26 systems of CDU/VDU heater package.
- Make-Up Gas Compressor erected at VGO HDT.
- C 3 rectifier mid-section erected at FCCU.
- NHT ISOM: Heater radiant section erection completed.
- Tank YT 383 and YT 393 modification jobs completed.
- Tank YT 32 activities completed.
- Panel installation activities completed in cooling tower I and II.
- In CPP, erection of Fuel forwarding pumps completed

An Attitude of Safety

Humans instinctively seek to avoid pain and death. And yet, we may behave in a manner that is a threat to our well-being. There are a couple of reasons why this occurs. The first is **lack of knowledge**. What you do not know, can hurt you! The second reason we may act in a risky manner is **attitude**. It's a good time to do a quick self-analysis. What is your attitude toward safety?

When asked, some may say they are all for standing for safety. Others may complain about any safety effort being made. The difference between the two is attitude. Your attitude affects almost all that work you do and how you do it.

Have you ever noticed that **people who are successful in life are rather than being just happy, tend to have a positive attitude?** And so it is with safety. Look at it this way . . . safety rules and procedures are written to protect you from harm. They are not written to make your work life more uncomfortable or inconvenient.

Maintaining an attitude of safety is a critical part of staying safe on the job. *Here are six fundamental elements of a good safety attitude that can direct safer work habits.*

- **Awareness:** Pay attention. Stay alert to the possible hazards in your work environment so that you can take steps to correct or guard against them.
- **Focus:** Concentrate on the task(s) at hand. Distractions, boredom or fatigue can lead to accidents and other safety hazards.
- **Strength:** Have the strength to do the right thing even when it's easier not to. Follow safety procedures and post orders completely, every time.
- **Patience:** Take the time to do things correctly every time — like always buckling your seatbelt, even on quick trips. There are no shortcuts to safety.
- **Responsibility:** Take responsibility for a safe work environment to benefit yourself and others.
- **Thought:** Stop to think before you act. Accidents are not always the result of bad luck. They occur when someone decides - consciously or not -to take a chance. Be smart and avoid taking unnecessary risks.

We are not perfect. Even the best of us

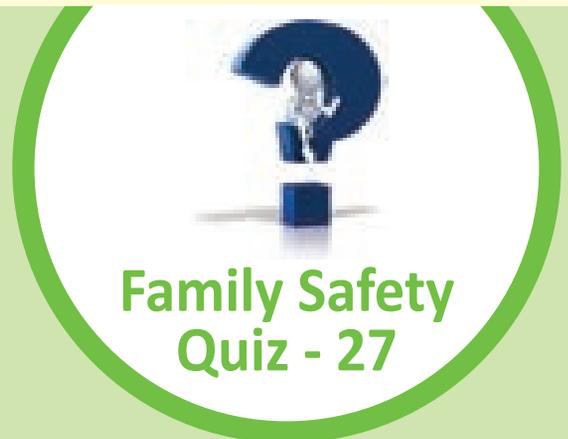
can forget or make errors in judgment. To maximize our safety efforts, we must look out for one another. **If someone tells you that you are not working in a safe manner, do not become angry or defensive.** They are just looking out for your well-being. If you did not know you were doing something wrong, be thankful your errors were noted before someone got hurt. If you simply forgot or became a little careless, be grateful that someone cares enough to get you back on track. If you see someone doing something unsafe, speak up, but do so diplomatically. Treat others just as you would like to be treated in the same situation.

Remember, **attitude affects behavior.** If you have a positive attitude, odds are you will exhibit safe behavior. A negative attitude toward safety will only cause conflict, stress and, ultimately, an accident.

1. A hazard is:
  - a. Something with the potential to cause harm
  - b. Something to fall over
  - c. Something in the wrong place
  - d. A problem that has no controls
2. What '4Cs' are critical in developing a positive safety culture?
  - a. Cool, Calm, Collected and Confident
  - b. Competence, Control, Cooperation and Communication
  - c. Charismatic, Capable, Confident and Communication
  - d. Charm, Charisma, Confidence and Control
3. Which component is not necessary for a fire to exist?
  - a. Heat
  - b. Fuel
  - c. Electric wire
  - d. Oxygen
4. Noise is:
  - a. Loud sounds
  - b. Prolonged sounds
  - c. Unwanted sound
  - d. Concorde going overhead
5. What is the most common route of entry to the body for substances that cause industrial poisoning?
  - a. Injection
  - b. Absorption
  - c. Ingestion
  - d. Inhalation
6. What is the frequency of testing of lifts/hoists by an external agency?
  - a. 6 months
  - b. 12 months
  - c. 14 months
  - d. 18 months
7. List in order the best means of protecting workers using machines.
  - a. Information, training and supervision
  - b. Fixed enclosing guards
  - c. Protection appliances, push stick holding devices
  - d. Other guards
8. When should an employee be trained in safety?
  - a. When they join the company
  - b. When they change jobs
  - c. When they get promoted
  - d. At regular intervals during their work life
9. Who is responsible for health and safety?
  - a. The boss
  - b. The workers
  - c. The health and safety executive
  - d. Everyone
10. Finish the sentence for office workstation safety 'Your seat should be high enough so that your elbows?'
  - a. Are level with the keyboard
  - b. Are directly above your knees
  - c. Are level with the desk
  - d. None of the above

Answers to FSQ 26

1. A 2. A 3. B 4. B 5. A 6. A 7. C 8. B 9. C 10. A

Winner of FSQ 26

Asna Kunjumammed, Std XI
D/o PI Kunjumammed/HR

The competition is open only for family members (spouse and children) of employees of BPCL KR/BPCLECS/KRECCS and CR School.

Send your entries to **Safety Quiz, JwalaDhwani Desk, BPCL KR** before **20 December**.

Gift coupon worth ₹1000 await you.

Congrats

Sanjay S Nair/Std IX won the Gold Medal in Junior Division for best NCC Cadet in IGC – RD NCC camp. He is also selected for Pre Republic

Day Camp organised by DG NCC, Ministry of Defence.

Sreelakshmy Krishna Kumar and Devika Raj of Class IX secured Gold in the All Kerala

Throwball Championship 2015 held at Kasargode. **Sreelakshmy** has been selected to the Kerala Team for Nationals to be held at Delhi.

Mr Stanley Arun, CRS Teacher, Physical Education Department, successfully completed NCC-ANO Training Course held at Kamptee

and is ranked as Junior Commissioned Officer.

Haripriya TK/Std XI has secured International Chess FIDE Rating of 1017.

Children's Day Celebrations

CRS students celebrated Children's day on 13 November with great joy and colourfully commemorating the birthday of Jawaharlal Nehru, the first Prime Minister of India. The chief guest Mrs Anitha Nair, Yoga Trainer and Motivational speaker entertained the children with stories. 'Chachaji' delivered the children's day message. The tiny tots of KG presented a spectacular show on rental love. Mr Kutty mesmerised the children keeping them spellbound with a magic

show. Winners of the Primary Cultural Fest were awarded

prizes. Sweets were also distributed to all students.

Career Counselling

A Career counselling session on Chartered Accountancy was organised under the auspices of the Department of Commerce (CRS) for the students of classes XI & XII Commerce on 11 November. CA Balagopal R, Chairman Institute of Chartered Accountants of India (Kochi Chapter) inaugurated the session. CA Soman NL, Sr Manager, BPCL-KR, CA Joy P T, faculty and Member of SICASA, and Mrs Jyothi Narayanankutty, Course Director, ICAI Kochi led the classes. Mr S Devidayal, Vice Principal welcomed the gathering. Mr Mathew Alex, HOD Commerce and Mr C Suresh Kumar PGT (Com) coordinated the programme.

Annual Sports in CRS

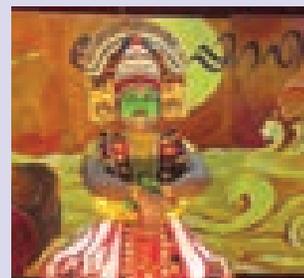
The Annual Sports Meet of CRS was conducted on 6 & 7 November at the Oval. Mr George Thomas, Arjuna award winner and Chief Manager, Estates & Admin, BPCLKR inaugurated the Meet. Mrs MD Valsamma, Olympian and Padmashree award winner gave away the prizes. Also present was Mr Tom Joseph, Arjuna Award winner and International volleyball player and Sports Officer BPCL KR. In the final tally, Ganga House emerged the winners followed by the runner-up, Periyar House. Ganga House represented by Captains Llyod Olivero and Abhirami M Dipu lifted the trophy. The individual champions in the various categories were also honoured with trophies and certificates. The Sports Meet organised efficiently by the Physical Education Department is a platform for all young Refinians to display their athletic skills, team spirit and enthusiasm.

Kerala Piravi

Kerala Piravi which falls on 1st November was celebrated with true spirit in a special function organised by the Malayalam Department on 2nd November. The chief guest was Mrs Sreekumari Ramachandran, a prolific writer, a trained dancer and an accomplished singer. After the whole

school took the pledge, it was time to enjoy the festivities in the form of a skit, a musical recital by the students, a video presentation of the great literary figures in Malayalam and a mesmerising performance of the art form of Kerala 'Ottanthullal' by Mrs Kumari Maya, Malayalam teacher and a gifted artist of traditional forms.

The celebrations helped students to imbibe the true greatness and splendour of the richness of culture of God's own country.

ARIES
(21 Mar 20 April)

Some areas of your life may become more complicated but this will settle down as you enter the new year thanks to a very stabilizing new transit. This positive influence will also rub off on those around you making compromise more easy to achieve. The trick now is to be assertive but realize when you are coming on too strong.

TAURUS
(21 April 20 May)

Any intuitive or psychic capabilities are enhanced under this spiritual transit. Greater empathy and receptivity by both you and others, means that all of your relationships will benefit from a shared understanding that can be non-verbal. You can uncover secrets through study and research, or through probing and questioning others.

GEMINI
(21 May 20 June)

This is a most favorable time to achieve your desires and to reach your goals because in all your relationships, love and professional, people warm to you and admire your directness and confidence. You are still likely to face opposition to your plans so keep this in mind.

CANCER
(21 June 20 July)

All social activities are favored and even interactions with bosses and others at work should go well. This would be an ideal time express your more caring and sensitive side by serving others, and by doing so you will feel a boost to your self-esteem and personal satisfaction.

LEO
(21 July 21 Aug)

A time of recognition and achievement, and even promotion or more responsibility at work. You can act with authority, take the lead and gain the respect of your peers. Others may look to you for advice or simply follow your example. Partying would require some discretion and moderation.

VIRGO
(22 Aug 23 Sept)

Planning or setting off on a journey is favored, especially long distance travels. This can be a very fortunate time with good luck increasing your level of happiness and satisfaction. You could meet a wide range of people with an increase in social activity.

LIBRA
(24 Sept 23 Oct)

This is not the best time to ask for a raise from the boss, or for making important decisions. Avoid stirring up trouble or trying to humor people as you may offend. Still, you may have to deal with more phone calls and correspondence than usual which could be annoying.

SCORPIO
(24 Oct 22 Nov)

This would be an ideal time express your more caring and sensitive side by serving others, and by doing so you will feel a boost to your self-esteem and personal satisfaction. An excellent time for giving and receiving love and affection, spending time with loved ones and socializing with friends.

SAGITTARIUS
(23 Nov 20 Dec)

Personal relationships, especially those of an intimate nature will benefit from you extra warmth, charm and charisma. Your sex drive will be strong and others will find you more sexually attractive than normal. Your strongest and most primal desires can be fulfilled so you should not be shy about grabbing them with both hands.

CAPRICORN
(21 Dec 19 Jan)

This should be the best time of the month when companionship becomes more important as you feel a longing to share love with someone special. If single you may become obsessed with someone and not be able to get them out of your mind. Your personal relationships can suffer under this influence.

AQUARIUS
(20 Jan 18 Feb)

This is a most favorable time to achieve your desires and to reach your goals. In all your relationships, love and professional, people warm to you and admire your directness and confidence. An excellent time to leave your comfort zone and widen your social circle with some extra ordinary people.

PISCES
(19 Feb 20 Mar)

This is a good time to get to the bottom of troubling issues. You can uncover secrets through study and research, or through probing and questioning others. You can more easily gain a thorough understanding of mysteries and occult subjects like astrology. Psychological self-analysis is favored.

Quiz Bowl

December 2015

Compiled by **S Parameswar/HR**

Readers, here is a new version of our Quiz Time by the same quiz master. Charge your grey cells and answer these 12 questions. Attractive prizes await you!

- 1 Identify this logo.
- 2 The demand for statehood to Tulu Nadu is coming from which States?
- 3 As per the recent statistics which is the world's busiest airport ?
- 4 Through which online platform has Maggi returned to the Indian market after the ban has been lifted ?
- 5 Who is the chairman of the Seventh Central Pay Commission? What is the minimum pay and maximum pay recommended per month ?
- 6 Which are the two paintings practised by women of Jharkhand and on which occasions each one of this is famous ?
- 7 Who has written Brahma Sutra, one of the fundamental texts of the Vedanta school of Hinduism? What is the key difference between Hinduism and Buddhism ?

- 8 Kaziranga National park is located in which districts and state of India and circumscribed by which river?
- 9 Where is the headquarters of the Bank of International Settlement and what is the role of this body ?
- 10 Unscramble **UNACTUAL AVIATORIAL** to mean a mathematical analysis of the financial condition of a pension plan (2 words)
- 11 Unscramble **ANARCHYCARDS** to mean a system of wholesale trading whereby goods are paid for in full at the time of purchase and taken away by the purchaser (3 Words)

- 12 Name this logo of a leading Indian group providing consumer products and services in the areas of health and beauty based in Mumbai

Answers to QB-November 2015

1. SAARC 2. MISINTERPRETED 3. Alok Rawat 4. Olashare 5. Lloyd 6. AB de Villiers 7. Kurti dist court in Jharkand 8. Chaitanya Tamhane 9. Dubai Shopping Festival 10. Palestine 11. Lobbyists 12. Allahabad Bank

Winner of QB-November 2015 - **Reena Peter**, W/o Peter Joseph/OM&S

Name : .....

Staff No. .... Dept. ....

Send your entries to Mr SP Quiz Bowl, *JwalaDhwani* desk,

BPCL Kochi Refinery, before **20 December**.

बदलते रिश्ते

■ हणी पी/सीआर स्कूल

आजकल के छोटे परिवारों से बिलकुल भिन्न था हरिहर काका का परिवार। उसका परिवार बड़ा था, वह अपने शादी-शुदा तीन लड़के और तीनों के बीवी-बच्चों के साथ अपने घर में रहता था। भगवान की कृपा से हरिहर काका के पास अच्छा स्वास्थ्य, धन-संपत्ति, सब कुछ था। घरवाले सभी, काका की इच्छानुसार मिल-जुलकर, साथ रहते थे। इतने अच्छे और प्यार से रहनेवाले अपने परिवार को देखकर हरिहर काका का मन भर जाता था। हरिहर काका हर समय यह सोचता था कि यह परिवार ऐसे ही रहना चाहिए, एक दूसरे का सहारा बनकर आगे बढ़ना चाहिए। लेकिन उन्हें नहीं पता था कि रिश्ते कभी भी बदल सकते हैं।

कुछ रिश्ते पैसों के बल पर बदलते हैं तो कुछ झगड़े से और कुछ लालच....। समय बीतता गया। हरिहर काका बूढ़ा होता गया। हरिहर काका का स्वास्थ्य भी गिरता रहा। घर की देखभाल पर नियंत्रण, काका के हाथ से छूट गया। समय के साथ रिश्ते भी बदल गए। रिश्ते ऐसे नहीं रहते जैसे पहले हुआ करते थे, घरवाले की रवैया भी पूरी तरह से बदल गया। धीरे-धीरे हरिहर काका की तबीयत खराब होती जा रही थी। कोई नहीं था जो उनकी देखभाल करें। जब भी वह पुकारते थे कि कोई तो मेरे पास आओ, मेरी मदद करो तो सब बहाना बना देते थे कि उन्हें कोई और ज़रूरी काम है। इन सब बातों को देखकर हरिहर काका लगभग टूट गया था।

जो उन्होंने कुछ वर्षों पहले मन में सोचकर रखा था, वह बिलकुल गलत था। इतने बड़े परिवार में बूढ़े हरिहर काका को मदद करने वाला एक भी नहीं था। सब उनको संभालने की ज़िम्मेदारी से भागते थे। कोई नहीं था जो उनकी मदद करें, लेकिन जब उनकी पैसे और संपत्ति बाँटने की बात आती थी सब तैयार हो जाते थे। आखिर हरिहर काका के इस दुनिया में अंतिम दिन आ गए। लेकिन किसी को भी उनकी परवाह नहीं थी। जब उनकी मृत्यु होनेवाली थी, तब भी कोई उनके पास आने को तैयार नहीं था।

बेचारा हरिहर काका, उन्होंने क्या सोचा और क्या हुआ। हरिहर काका

ने कभी भी नहीं सोचा होगा कि उनके अपने बच्चे उनके साथ इतनी नाईमानदारी करेंगे। आखिर उन्होंने अपनी ज़िन्दगी अपने बच्चों और परिवार के लिए बितायी है और उनकी कामयाबी देखने को ज़िन्दा रहता था। लेकिन परिवार ने क्या किया, अंतिम समय में भी उन्हें अकेला छोड़ दिया। रिश्ते कभी भी बदल सकते हैं। रिश्ते सिर्फ पति-पत्नी की नहीं, बल्कि माता-पिता और बच्चों के बीच भी बदल सकते हैं। लालच, ईर्ष्या, गलतफ़हमी... किसी भी कारण से यह हो सकता है। इसलिए कहते हैं कि रिश्ते जुड़े तो ऐसे जुड़ने चाहिए कि वे कभी भी न टूटें और दिन-व-दिन मज़बूत हो जाएं। ■

जीवनदायिनी

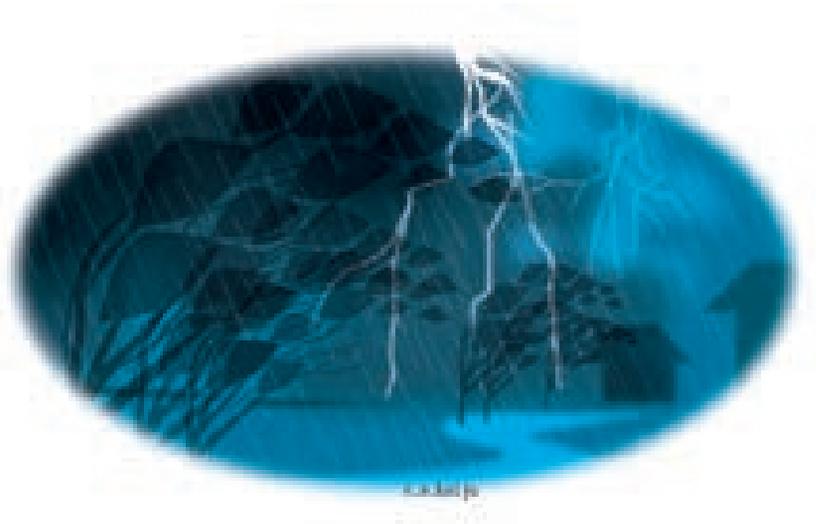
■ निशांत चौबे/परियोजना

(हिंदी पखवाड़ा समारोह-2015 के सिलसिले में कोच्चि रिफ़ाइनरी कर्मचारियों के लिए आयोजित 'कविता रचना' प्रतियोगिता में प्रथम पुरस्कार प्राप्त कविता)

वृक्ष की शाख पर सूखे पत्ते थे मुरझाए,
गौरवमयी दिनों को याद कर आँख उनकी भर आई।
करने लगे पुकार वो आह भरी थी जिसमें,
यौवन के अरुणाई की छाप ढली थी जिसमें।

पता नहीं बिना दस्तक दिए कब ये बुढ़ापा आया,
यौवन के सपनों ने बस अभी था मन भरमाया।
सुनकर उनकी करुण व्यथा को वृक्ष उन्हें समझाया,
सुख-दुख: की यही रीत नज़र हर जगह आए।

वृक्ष से बिछड़ कर पत्ते भूमि पर गिर आए,
वीर वही जो विपत्ति में भी न धैर्य गवाँए।
वृक्ष के इस धैर्य को फिर बादलों ने सहारा,
उस भूमि पर आन पड़ी जीवनदायिनी धारा।

ग्रीष्म ऋतु की प्रचंडता से सबका त्राण किया,
काले मेघों ने बरसकर सबको प्राण दिया।
वर्षा ऋतु ने फिर धरा पर प्राणों का संचार भरा,
बुझते हुए दीपकों में फिर जलने का आस भरा।

सुख-दुख: का चक्र यूँ ही निरंतर है चलता रहता,
धन्य उसी का जीवन जो इनमें निर्बाध है बहता रहता।
उस मनोरम दृश्य को देख वृक्ष की आँखें भर आईं,
जब उसके बूढ़े शाख पर नन्हें कोंपल मुस्काया।।

लोकोक्तियाँ - भाव एक, भाषा दो

Laying pearls before swine	बंदर क्या जाने अदरक का स्वाद
A bad workman blames his tools	नाच न जाने, आँगन टेढ़ा
Don't judge a book by its cover	जाति न पूछो साधु की; पूछ लीजिए ज्ञान
Good mind, good find	आप भले तो जग भला
It takes two to tango	एक हाथ से ताली नहीं बजती
Tiger and deer do not stroll together	घोडा, घास से दोस्ती करेगा, तो खाएगा क्या ?
to fish in troubled waters	बहती गंगा में हाथ धोना
Reading a book to a Buffalo	भैंस के आगे बीन बजाना
Every dog has its day	सौ दिन सास के, एक दिन बहु का !
A Leopard cannot change its spots	कुत्ते की दुम कभी सीधी नहीं होती
Ashes to ashes and dust to dust !	पानी में मिल के पानी, अंजाम यह कि पानी
Slow and steady wins the race	बूंद बूंद से घटा भरता है

പ്രത്യാശയുടെ പിറവി

■ വിജയ് പി ജോയി /മാനൂഫാക്ചറിംഗ്

“ക്രിസ്തുമസ്സിന്റെ അനുഭവം എന്നു പറയുന്നത് ഒരു പുതിയ നാളെയുടെ അനുഭവമാണ്. ഒരു പുതിയ തുടക്കത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന അനുഭവം, പുതിയൊരു ജറുസലേം വരുന്നതിന്റെ അനുഭവം. ഈ അനുഭവത്തിൽ നിന്നും മാറി നിൽക്കാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല.”

- കെ പി അപ്പൻ.

ദൈവം ലോകത്തെ പുതുക്കി പണിയുന്നത് കുഞ്ഞുങ്ങളെ നൽകിക്കൊണ്ടാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള മികച്ച ഉദാഹരണമാണ് ഉണ്ണിയേശുവിന്റെ പിറവി. ഒരു വലിയ ജനതയുടെ അനേകായിരം വർഷങ്ങൾ നീണ്ടു നിന്ന കാത്തിരിപ്പിന്റെയും പ്രാർത്ഥനയുടെയും പൂർത്തീകരണമായിരുന്നു പുൽക്കൂട്ടിലെ ആ ഉണ്ണി. രക്ഷയുടെ പുതിയ വത്സരവും പ്രതീക്ഷകളുടെ വിശാല

ഭൂമിയും തങ്ങൾക്ക് നൽകാൻ വന്ന രാജാവായിട്ടായിരുന്നു ഇസ്രായേൽ ജനതയേശുവിനെ കണ്ടത്. പക്ഷേ, ക്രിസ്തു പിറന്നത് ഒരു ജനതയ്ക്കോ വംശത്തിനോ വേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നില്ല, ലോകം മുഴുവൻ സന്തോഷം പകരാനായിരുന്നു. മാലാഖമാർ ആരാത്രീയിൽ ഇടയന്മാർക്ക് നൽകിയ സന്ദേശം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു. “ഇതാ, സകല ജനത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള വലിയ സന്തോഷത്തിന്റെ സദാർത്ഥ ഞാൻ നിങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നു. ദാവീദിന്റെ പട്ടണത്തിൽ ക്രിസ്തു ജനിച്ചിരിക്കുന്നു”.

ദാവീദ് രാജാവിന്റെ വംശത്തിലും പട്ടണത്തിലുമായിരുന്നു ജനനമെങ്കിലും ജീവിതത്തിന്റെ നിസ്സാരതകളിൽ, നിസ്സഹായതകളിൽ, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ, സാധാരണതയിൽ ദൈവം ഉണ്ടെന്ന സന്ദേശമാണ് അവന്റെ പിറവി നമുക്ക് നൽകുന്നത്. ക്രിസ്തുമസ് എന്നത്, ഈശ്വരൻ ദരിദ്രനായ ദിനമാണ്. പാവപ്പെട്ടവൻ ആശ്വസിക്കാനും അഭിമാനിക്കാനും ഒരു ദിനം. കൊട്ടാരത്തിലോ മനം മയക്കുന്ന ആർഭാടങ്ങളുടേയോ കാതടപ്പിക്കുന്ന വെടിക്കെട്ടുകളുടേയോ മധുരം തുളമ്പുന്ന സമ്മാനപ്പൊതികളുടേയോ അകമ്പടിയോടെയല്ല, പിന്നെയോ നിശബ്ദമായി, ആരാലും ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടാതെ, മനുഷ്യന്റേയും മൃഗങ്ങളുടേയും

അദ്ധ്വാനത്തിന്റെ വിയർപ്പു മണക്കുന്ന കാലിത്തൊഴുത്തിലാണ് ക്രിസ്തു പിറന്നതെന്നതും അവനെ ആദ്യം ദർശിക്കാനായത് പാവപ്പെട്ട ആട്ടിയർക്കാണെന്നതും പരിമിതികളാലും കടബാധയുടേയും അസാധാരണതകളാലും വിഷമിക്കുന്ന നമ്മുടെ ജീവിതങ്ങളിൽ പ്രത്യാശയുടെ ഒരു കൈത്തിരി തെളിച്ചു വയ്ക്കാൻ പര്യാപ്തമാണ്. ക്രിസ്തു പഠിപ്പിച്ചതും അതുതന്നെ. “ദരിദ്രരെ നിങ്ങൾ ഭാഗ്യവാന്മാർ, സ്വർഗ്ഗരാജ്യം നിങ്ങൾക്കുള്ളതാണ്” (മത്താ: 5:3).

ക്രിസ്തുമസ് ദിനത്തിൽ സന്തോഷം തോന്നാതിരുന്ന ഒരു കുട്ടരുണ്ട്. ഹേറോദോസിനെ പോലെയുള്ള കൊട്ടാരവാസികൾ അഥവാ, അധികാരികൾ. അധികാരത്തിന്റെയും സ്വാർത്ഥതയുടേയും പൊങ്ങച്ചങ്ങളുടെയും പുറംതോടുകൾ പൊട്ടിച്ച് സാധാരണതയിലേക്ക് ഇറങ്ങാൻ കഴിയുമ്പോഴാണ് ക്രിസ്തുമസ്സിന്റെ സന്തോഷം അതിന്റെ പൂർണ്ണതയിൽ അനുഭവിക്കാനാവൂ. ഈ സന്തോഷം അനുഭവിക്കാൻ ക്രിസ്തുനിയാകണമെന്നില്ല. മറിച്ച്, ലാളിത്യം മുഖമുദ്രയോടുകൂടി, സാധാരണക്കാരന്റെ പക്ഷം ചേരുന്ന ഒരു നല്ല മനുഷ്യനായാൽ മതി. അപ്പോൾ ക്രിസ്തുമസ്സ് വെറുമൊരു ദിനമല്ല, എല്ലാ ദിനങ്ങൾക്കും അർത്ഥം കൊടുക്കുന്ന പ്രത്യാശയുടെ മഹാദിനമായി മാറും. ■

n. s. rajju

അനകത്രിനയുടെ ക്രിസ്മസ്

മഞ്ഞുപെയ്യുന്ന ക്രിസ്മസ് രാവിലെ അന്ന ഓർമ്മകളുടെ കമ്പളവും പൂതച്ചിരിക്കും. വല്ലപ്പോഴും കുട്ടികളെത്താറുണ്ട്. കഥകൾ കേൾക്കാൻ, അപ്പോൾ അന്നച്ചേട്ടത്തി വാചാലയാകും.

പിന്നെ ചെറുപ്പത്തിലെ ക്രിസ്മസ് ആഘോഷങ്ങളുടെ വർണനയാണ്. ക്രിസ്മസ് നോമ്പിനുശേഷമുള്ള സൽക്കാരങ്ങൾ, മാലാഖക്കുപ്പായങ്ങളുടെ തിളക്കം, പാതിരാകൂർബാനയ്ക്ക് അച്ഛന്റേയും അമ്മയുടേയും കൈയ്യിൽ തൂങ്ങിയുള്ള പോക്ക്, അങ്ങനെ... അൾത്താരയിലിരുന്ന് ഉണ്ണിയേശു തന്നെത്തന്നെ നോക്കുന്നതുപോലെ തോന്നും. സ്നേഹിക്കാൻ മാത്രമറിയാവുന്ന ഈ പാവത്തിനെയാണോ ദൈവമേ ദൃഷ്ടന്മാർ കുരിശിൽ തറച്ചത്?

മനസിൽ ഈ ചോദ്യമുയരുമ്പോൾ കന്യാമറിയത്തിന്റെ കണ്ണി നിറഞ്ഞതായി കാണാം. അന്നമ്മമ്മയുടെ ബൈബിൾ കഥകൾ കുട്ടികൾക്ക് ഒരുപാട് ഇഷ്ടമാണ്. അതുകൊണ്ട് അവർ മാത്രമേ ഇപ്പോൾ അന്നച്ചേട്ടത്തിയുടെ അടുത്തേക്കു വരാറുള്ളൂ. എപ്പോഴും അന്ന അവരോടു സാദീമാനം പറയും. “എന്റെ ശരിയായ പേര് അന്നാ കത്രിനയെന്നാ, നിങ്ങൾക്കറിയാമോ?” മാമോദീസാ

■ വറുൺ എം/സി കൃ സി ലാബ്

പേര് സാറായെന്നാണെങ്കിലും അന്നയ്ക്കിഷ്ടം ആ പേരായിരുന്നു. പേരിൽ പോലും അമ്മ കുട്ടിനുള്ളതുപോലെ, ഇടയ്ക്കിടെ അന്ന വലതുകൈത്തണ്ടയിലെ പൊള്ളലേറ്റ പാടിൽ തടവുന്ന തുകാണാം. അപ്പോൾ മാത്രം വാക്കുകൾ മുറിയും, കണ്ണുകൾ നിറയും, പക്ഷേ കുട്ടികൾ കാണാതിരിക്കാൻ എല്ലാം മായ്ക്കും, മറക്കും.

അന്നും പതിവുപോലെ അന്ന കഥ പറയുകയായിരുന്നു. നാളെ ക്രിസ്മസ് ആണ്. പറഞ്ഞുപറഞ്ഞ് അന്നച്ചേട്ടത്തിയ്ക്ക് ആപ്ലോദനം അണപൊട്ടി, പിന്നെ എഴുന്നേറ്റ് നിന്നായി വിവരണം. ഓരോ കാര്യങ്ങൾ അഭിനയിച്ചു വിവരിച്ചു. ഇടയ്ക്ക് കുട്ടികളുടെ കണ്ണിലേക്കു നോക്കും, കേൾക്കാനുള്ള ആ ഉത്സാഹം കാണുമ്പോൾ അന്നച്ചേട്ടത്തിയുടെ പ്രായം എൺപത്തിയഞ്ചിൽ നിന്ന് പാമ്പിന്റെ വാലിലൂടെയിറങ്ങി പത്തിലെത്തും. ജീവിതം തന്നെ ഒരു ഏണീം പാമ്പും കളിയല്ലേ, കരോൾ ഗാനങ്ങൾക്കൊപ്പം തുള്ളിച്ചാടി അന്നച്ചേട്ടത്തി മുറിയുകെ നിറഞ്ഞു നിന്നു. എങ്ങും നക്ഷത്രങ്ങൾ കണ്ണുചിമ്മുന്നു. പടക്കങ്ങളും പൂത്തിരികളും കൊണ്ട്

ലോകം ദൈവപുത്രന്റെ തിരുപ്പിറവി ആഘോഷിക്കുന്നു.

“അന്നച്ചേട്ടത്തി...” അതൊരലർച്ചയായിരുന്നു. ചേട്ടത്തി പെട്ടെന്ന് തിരിഞ്ഞു നോക്കി. വാതിൽക്കൽ വൃദ്ധസദനത്തിന്റെ നടത്തിപ്പുകാരി, അവർ പകച്ചു നിൽക്കുകയാണ്, മുറിയുകെ വലിച്ചുവാരിയിട്ടിരിക്കുന്നു. വസ്ത്രങ്ങളും ഭക്ഷണവും അവിടാകെ ചിതറി കിടക്കുന്നു, മറ്റാരുമില്ലായിരുന്നവിടെ, കുട്ടികളെവിടെ? ഇത്രനേരം എല്ലാം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നവർ? ചേട്ടത്തി പരതി, ഇല്ല ഇവിടെ വേറെയാരുമില്ല, എല്ലാം തോന്നലായിരുന്നോ?

“ഇവർക്ക് വീണ്ടും ഷോക്ക് കൊടുക്കാൻ നേരമായി, ഇനി കുടിയാൻ പ്രശ്നമാകും” നടത്തിപ്പുകാരി നഴ്സിനോടു പറയുന്നത് അന്നച്ചേട്ടത്തി അവിടുത്തെല്ലെങ്കിലും കേട്ടു. “വെറുതെയല്ല മരുമോളെ ഇസ്തിരിപ്പെട്ടി വെച്ച് പൊള്ളിച്ചത്, ഇതല്ലേ പ്രകൃതം, ഇവിടെ കൊണ്ടു തള്ളിയാ ആർക്കും ഒന്നും അറിയേണ്ടല്ലോ, ഇനി ഇതൊക്കെയൊന്നു വ്യത്തിയാക്കാൻ എന്തുപാടാ” നഴ്സ് പിറുപിറുത്തു. ആരൊക്കെയോ ചേർന്ന് അന്നച്ചേട്ടത്തിയെ പിടിച്ചു കിടത്തി, സ്ഫ്രെച്ചിൽ ഷോക്ക് റൂമിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ ആയ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“ഇത്തവണയും മക്കളെ ഈ തള്ളലുപറ്റിച്ചു, ഇപ്രാവശ്യം ക്രിസ്മസിനു വന്നുകുട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാമെന്ന് പറഞ്ഞതാ, പാവം...”

അന്നച്ചേട്ടത്തിയുടെ കണ്ണിൽ നിന്ന് മനസ്സിന്റെ കണ്ണീർ ഒലിച്ചിറങ്ങി, കണ്ണി തുടയ്ക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു, പക്ഷേ കൈകൾ രണ്ടും സ്ഫ്രെച്ചിൽ ചേർത്ത് കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുകയല്ലേ, എന്നാലും അന്നച്ചേട്ടത്തി നക്ഷത്രങ്ങളെ കണ്ടു, തലയ്ക്കകത്തു നിറയെ അവ നിറഞ്ഞു നിൽക്കുകയായിരുന്നു, ഉണ്ണിയേശുവിന്റെ തിരുപ്പിറവി അറിയിക്കാനായി.

* * *

ആർക്കും വേണ്ടാത്ത അനാഥ അമ്മമാർക്കായി, ഇന്നു സന്യാസരായ മക്കളറിയാൻ... ■

മഞ്ഞുമാസം

■ രതീഷ് ഒ ജി/ സിആർഇസിസിഎസ്

അങ്ങകലെ...
രാക്കിളികൾ കലവില കുടുന്നോരു രാവിൽ
മഞ്ഞിൻ പുതപ്പണിഞ്ഞോരാ
മഞ്ഞുമാസ കാല സന്ധ്യയിൽ...
മേലേ നിറയും, നക്ഷത്ര ജാലങ്ങൾ
കൺചിമ്മും വേളയിൽ...
മാതൃത്വത്തിൽ നിറകൂടമാം...
മറിയത്തിൻ തിരുസുതനായ്
ഉണ്ണീശോ... പിറന്ന ദിനം...

പുൽക്കുടിയിൽ പിതാവ്
നിനക്കായ് തീർത്തോരാ
പുൽമെത്തയിൽ
പൈതലേ... നിൻ കുഞ്ഞിളം-
മേനിക്ക് താരും തളിരുമേകി
അവരിരുന്നു... രണ്ട് കുഞ്ഞിളം കിളികൾ...
കൂടെ... കുറുമ്പരാം കുഞ്ഞാടുകളും...
ഉണ്ണീ നിൻ തളിർനെറ്റിയിൽ
നീളെ പടർന്നു... നിർമ്മലമാം...
മഞ്ഞിൻകണങ്ങൾ...

അകലെ വിണ്ണിൻ ചാരത്തായ്
മാലാഖമാരവർ ഏറ്റുപാടി...
നിൻ തിരുജനനം...
നിനക്കായ് മീട്ടിയോരാ താരാട്ടുശീലുകൾ,
നിസ്തുല സ്നേഹത്തിൻ തിരുദർശനമായ്...

* * *

കനലെയിുന്നോരീ... ജീവിത വീഥിയിൽ...
പാഥേയമായ് നിൻ ജനനം...
അശാന്തി പടർന്നോരാ.. രാവുകളിൽ
പരമപുണ്യമായ് നിൻ പിറവി...

വരവായ് ഒരു മഞ്ഞണിഞ്ഞ മാസം...
അതെൻ ഉണ്ണീശോ പിറന്ന ദിനം...
ലോകപാലകനായ്...
ഭൂലോകനന്ദിതനായ്...
രാജാധിരാജൻ പിറന്ന ദിനം...
ലോകരക്ഷകനാഥാ...
ജെറുസലേമിന്റെ രാജാ...
കൃഷ്ണനുവെൻ കരങ്ങൾ...
നിൻ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ...

നിന്റെ പ്രത്യാശയും.. നിന്റെ പ്രാർത്ഥനയും...
നിന്റെ ത്യാഗവും... നീ പകുത്ത നിൻ ജീവനും...
അറിയുന്നു നാഥാ... അതെനിക്കുള്ള ദാനമെന്ന്...
അശാന്തി തൻ പടികൾ താണ്ടി
ഞാനെത്തുന്നു ശാന്തി തൻ പടിവാതിലിൽ...

അറിയുന്നുവെൻ ഈശോ...
വൈകിയെങ്കിലും...
അതു നിൻ സ്നേഹമെന്ന്...
നന്യത്ത മഞ്ഞുപോൽ...
കുളിരാർന്ന സ്നേഹമെന്ന്...

താരാവ് റോസ്റ്റ്

■ അലിയാർ പി എം/സിആർഇസിസിഎസ്

ക്രിസ്തുമസ് സ്പെഷ്യൽ

- താരാവ് - 1 എണ്ണം
- സവാള - അരക്കിലോ
- ഇഞ്ചി - 100 ഗ്രാം
- പച്ചമുളക് - 50 ഗ്രാം
- തക്കാളി - 150 ഗ്രാം
- ചിക്കൻ മസാലപ്പൊടി - 2 ടീസ്പൂൺ
- നാരങ്ങ - 1 എണ്ണം
- കുരുമുളക്പൊടി - 1 ടീസ്പൂൺ
- മുളകുപൊടി - ഒന്നര ടീസ്പൂൺ
- മല്ലിപ്പൊടി - 3 ടീസ്പൂൺ
- മഞ്ഞൾപ്പൊടി - 1 ടീസ്പൂൺ
- ഉരുളക്കിഴങ്ങ് - അരക്കിലോ
- ഗ്രീൻപീസ് - 100 ഗ്രാം
- കറിവേപ്പില - ആവശ്യത്തിന്
- ഉപ്പ് - ആവശ്യത്തിന്
- സൺഹ്ളവർ ഓയിൽ - 3 ടീസ്പൂൺ

പാചകം ചെയ്യേണ്ട വിധം

താരാവ് ക്ലീൻ ചെയ്ത് നാലായി മുറിച്ച് ഉപ്പ്, കുരുമുളകുപൊടി, നാരങ്ങ നീര്, അരടീസ്പൂൺ ഗരമസാലപ്പൊടി എന്നിവ ചേർത്ത് തിരുമ്മി ഒരു മണിക്കൂർ വയ്ക്കുക. ശേഷം കൂക്കറിൽ മൂന്ന് വിസിലടിപ്പിക്കുന്നതുവരെ വേവിക്കുക.

സവാള പൊടിയായി അരിഞ്ഞ് എണ്ണയിൽ വഴറ്റിയതിലേക്ക് ഇഞ്ചി, പച്ചമുളക്, തക്കാളി എന്നിവ മിക്സറിൽ അടിച്ചത് ചേർത്ത് എണ്ണ തെളിയുന്നതുവരെ വഴറ്റുക. ശേഷം മഞ്ഞൾപ്പൊടി, മല്ലിപ്പൊടി, മുളകുപൊടി, ഗരമസാല എന്നിവ വഴറ്റുക. ഇതിലേക്ക് കൂക്കറിൽ നിന്നെടുത്ത താരാവിന്റെ വെള്ളം

ഒഴിച്ച് തിളപ്പിക്കുക. ഇതിലേക്ക് നാലായി മുറിച്ച് വറുത്തൊടുത്ത ഉരുളക്കിഴങ്ങും പച്ചമുളകും ഗ്രീൻപീസും താരാവും ചേർത്ത് വഴറ്റി കൂഴമ്പുരുപത്തിലാക്കി ചുട്ടോടെ വിളമ്പുക

വസന്തത്തിന്റെ ഇടിമുഴക്കം 3

■ ജാജി പി സ്റ്റീഫൻ / എഫ് സി സി യു

വാന്റെ മുഖത്തുകണ്ട അതിശയം ഞാൻ യൂണിയൻ കാർ ബൈഡിനെക്കുറിച്ച് ചോദിച്ച എല്ലാ ഭോപ്പാലികളുടേയും മുഖത്തും കണ്ടു. ഞായറാഴ്ച ആയതുകൊണ്ട് ഭോപ്പാലിന്റെ തെരുവുകളിൽ തിരക്ക് തീരെ കൂറവി. പോകുന്ന വഴിക്ക് ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ മൂന്നാമത്തെ മോസ്ക് വാൻ എന്നെ കാണിച്ചുതന്നു. പ്രതീക്ഷിച്ചതിലും നേരത്തെ ഞങ്ങൾ യൂണിയൻ കാർബൈഡിന്റെ പ്രവേശനകവാടത്തിലെത്തി. നീലയും വെള്ളയും കലർന്ന ലോകപ്രസിദ്ധമായ ആ ലോഗോ അവിടെ കണ്ടില്ല. മതിലുകളിൽ നിറയെ കാർബൈഡിനെ ശപിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ചുവരെഴുത്തുകൾ. അടഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഗേറ്റിന്റെ കവാടം വാൻ തന്നെ തുറന്ന് ഞങ്ങൾ വാഹനം മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോയി. ഉദ്ദേശം 400 മീറ്റർ ഉള്ളിലേക്കു പോയപ്പോൾ മൂന്നു പോലീസുകാർ റോഡിൽ ഇട്ടിരിക്കുന്ന കസേരകളിൽ സംസാരിച്ചിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. ഞങ്ങൾ വാഹനം നിർത്തി. ഞാൻ അവരെ സമീപിച്ച് ആഗമനോദ്ദേശ്യം അറിയിച്ചു. അവരുടെ മുഖത്തും അമ്പരപ്പ്. അവരിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു. “ഫാക്ടറി കാണാൻ അനുവാദമില്ല. നിങ്ങൾ മടങ്ങിപ്പോകുന്നതാണ് നല്ലത്” ഞാൻ എന്റെ ഉദ്ദേശ്യം അവരെ വീണ്ടും അറിയിച്ചു. ഭോപ്പാലു കാരനായ വാന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം എന്നെ സഹായിച്ചു. “തിവാരിജിയാണ് നിങ്ങളുടെ കാര്യം തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.” എന്നിട്ടയാൾ നീട്ടി വിളിച്ചു. “തിവാരിജി ഓ തിവാരിജി”. കാർബൈഡിന്റെ നല്ലകാലത്ത് ടൈം ഓഫീസ് ആയി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു എന്നു തോന്നിപ്പിക്കുന്ന ഒരു കെട്ടിടത്തിൽ നിന്നും തിവാരിജി ഇറങ്ങിവന്നു. ഫുൾസ്റ്റീവ് ഷർട്ട് ധരിച്ച് ഉദ്ദേശം 45 വയസ്സ് പ്രായം തോന്നിപ്പിക്കുന്ന കഷ്ടപ്പെട്ടൊരാളായ ഒരു മധ്യപ്രദേശുകാരൻ. ഞാൻ തിവാരിജിയെ സമീപിച്ച് സംസാരിച്ചു. “കാർ സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്തോളൂ, അല്ലെങ്കിൽ ഫാക്ടറിയിലെത്താൻ കുറെ നടക്കേണ്ടിവരും.” തിവാരിജിയും ഞങ്ങളുടെ കാറിൽ കയറി. റോഡിന്റെ ഇരുവശത്തും പൊന്തക്കാടുകൾ. വർഷങ്ങളായി ആരും തിരിഞ്ഞുനോക്കാതില്ലാതെ ഫാക്ടറി വളപ്പു മുഴുവൻ ഒരു ചെറിയ കാടായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. ദൂരെ നിന്നേ കണ്ടു മരങ്ങൾക്കിടയിൽ ഉയർന്നു നിൽക്കുന്ന ഇന്ത്യയിൽ വസന്തത്തിന്റെ ഇടിമുഴക്കമായി വന്ന ‘യൂണിയൻ കാർബൈഡ്’.

തിവാരിജി ആദ്യം ഞങ്ങളെ കൊണ്ടുപോയത് അങ്ങോട്ടുതന്നെ. E610 ടാങ്ക്. 1984 ഡിസംബർ 2-ാം തീയതി രാത്രി ഒരു കാലോച്ച പോലും കേൾപ്പിക്കാതെ ഭോപ്പാലിലേക്കു മരണം കടന്നുവന്നത് E610 ടാങ്കിൽ നിന്നും MIC യുടെ രൂപത്തിലായിരുന്നുവല്ലോ.

മൂന്നു ഭൂഗർഭടാങ്കുകൾ, 6 അടി ഉയരവും 39 അടി നീളവുമുള്ള ആ മൂന്നു ടാങ്കുകൾ. E610, E611, E619. SS14 എന്ന സവിശേഷമായ ലോഹസങ്കരം കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച ആ ടാങ്കുകൾ 200 മീറ്റർ ദൂരത്തുള്ള MIC പ്ലാന്റുമായും സെവിൻ പ്ലാന്റുമായും പൈപ്പുകൾ കൊണ്ട് ബന്ധിപ്പിച്ചിരുന്നു. കൂടാതെ MIC അന്തരീക്ഷത്തിലേക്ക് ചോരുന്നതു തടയാനായി മൂന്നു സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാമത്തേത് MIC എപ്പോഴും പുഷ്പം ഡിഗ്രി സെൽഷ്യസ് ഉഷ്മാവിലിൽ താഴെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന ശക്തമായ റഫ്രിജറേഷൻ സംവിധാനമായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തേത് പുറത്തു ചാടുന്ന വാതകത്തെ ആഗിരണം ചെയ്യാനും നിർവ്വീര്യമാക്കാനും ശേഷിയുള്ള കാസ്റ്റിക് സോഡാ ഉപയോഗിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന നിർവ്വീകരണ ടവർ. മൂന്നാമത്തേത് ‘ഫ്ളെയർ’ ആയിരുന്നു. നിർവ്വീകരണ ടവറിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടുവരുന്ന വാതകത്തെ കത്തിച്ചു കളയാൻ 24 മണിക്കൂറും കത്തിനിൽക്കുന്ന ജാലം.

എന്നാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ സുരക്ഷാസംവിധാനങ്ങൾ പോലും പ്രവർത്തനക്ഷമമായിരുന്നില്ല. ഒന്നരമാസമായി റഫ്രിജറേഷൻ സംവിധാനം നിർത്തിവെച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. നിർവ്വീകരണ

ടവറിൽ കോസ്റ്റിക് പമ്പു ചെയ്യുന്ന പമ്പുപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 24 മണിക്കൂറും കത്തിനിൽക്കേണ്ട ജാലയാകട്ടെ ദിവസങ്ങളായി അണഞ്ഞിരിക്കുകയായിരുന്നു. ടാങ്കിൽ നിന്നും ഫ്ളെയറിനുമേൽക്കുള്ള പൈപ്പിലെ ഏതാനും മീറ്റർ ദൂരം തുരുമ്പിച്ച് നശിച്ചുപോയിരുന്നത് മാറ്റിയിട്ടിരുന്നില്ല. ഇതിനൊക്കെ പുറമേ ദൂരത്തം വിതച്ച അന്നു രാത്രി E610 -ൽ 42 ടണ്ണും, E611-ൽ 20 ടണ്ണും, E619-ൽ 1 ടണ്ണും MIC സ്റ്റോക്കുണ്ടായിരുന്നു. ആകെ 63 ടൺ. ഒക്ടോബർ 26-ാം തീയതി മുതൽ ഫാക്ടറി ഉല്പാദനം നിർത്തിവെച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു.

ഈവനിങ്ങ് ഷിഫ്റ്റിൽ, MIC നിർമ്മാണ യൂണിറ്റിലെ ‘സീനിയർ ഓപ്പറേറ്റർ’ ആയിരുന്നു കേവലം 4 മാസം മാത്രം പ്രവർത്തി പരിചയമുണ്ടായിരുന്ന റഹ്മാൻ ഖാൻ. അന്നു രാത്രി സ്പൈസസ് സ്കായറിൽ നടക്കുന്ന ഇസ്തിമ ആഘോഷങ്ങളുടെ ഭാഗമായുള്ള കവിതാ സന്ധ്യയിൽ പങ്കെടുക്കാനുള്ള ആവേശത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. MIC പ്ലാന്റിൽ നിന്ന് ടാങ്കുകളിലേക്കും, ടാങ്കുകളിൽ നിന്ന് തിരികെ പ്ലാന്റിലേക്കും എത്തിക്കുന്ന പൈപ്പുകൾ വെള്ളം കൊണ്ടു ഫ്ളെയർ ചെയ്യണമെന്ന് ഡേ ഷിഫ്റ്റ് ഇൻ ചാർജ്ജ് വേണുഗോപാൽ ലോഗ് ബുക്കിൽ എഴുതി വെച്ചിരുന്നു. അതിനുള്ള പ്രൊസീജറുകൾ അനുസരിച്ച് ഈവനിങ്ങ് ഷിഫ്റ്റ് ഇൻ ചാർജ്ജ് ഗൗരീശങ്കർ റഹ്മാൻ ഖാനോട് പൈപ്പുകൾ ഫ്ളെയർ ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. സുരക്ഷിതമായി ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്യേണ്ടതിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ എഴുതിത്തയ്യാറാക്കിയ

ഒരു സങ്കീർത്തനം പോലെ...

ഒരു പുഴ ശാന്തമായൊഴുകി കടലിൽ ചെന്ന് ചേരുന്നതുപോലെ സൗമ്യമാണ് ശ്രീ കെ രവീന്ദ്രകുമാരന്റെ ജീവിതം.

ക്ഷേത്രകലകളുടെ നാടായ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ പട്ടാമ്പിയിൽ നിന്ന് മട്ടന്നൂരിന്റെ തായമ്പകയുടേയും പെരുവനത്തിന്റെ പഞ്ചാരിയുടേയും മേളപ്പെരുക്കങ്ങൾ മനസ്സിൽ താലോലിക്കുന്ന ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ തന്റെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായി അവസാനം എത്തിച്ചേർന്നത് മേളങ്ങളുടെ രാജനഗരിയായ തൃപ്പൂണിത്തുറയിലേക്കാണ് എന്ന് മറ്റൊരു നിയോഗം.

1975-ൽ ഇന്ത്യൻ നേവിയിൽ ചേർന്നുകൊണ്ടാണ് ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ തന്റെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതം ആരംഭിക്കുന്നത്. പത്ത് വർഷം നീണ്ട തന്റെ നാവിക ജീവിതത്തിൽ ജോലിയുടെ ഭാഗമായി എത്യോപ്യയിലേക്കുള്ള കപ്പൽ യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ഭൂമധ്യരേഖ മുറിച്ചുകടന്നത് മരണാനുഭവത്തെ അനുഭവമായി ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ ഇന്നും ഓർക്കുന്നു.

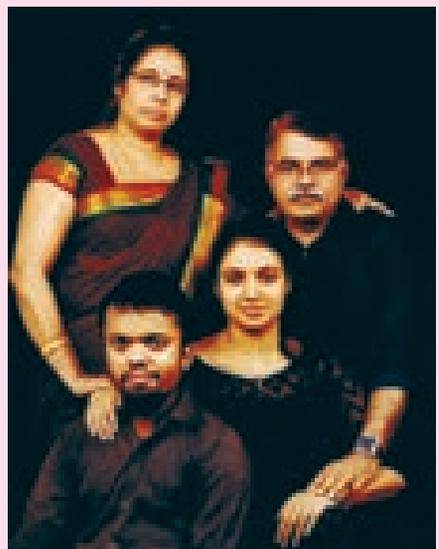
1987-ലാണ് ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ കൊച്ചി റിഫൈനറിയിൽ ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. ടാങ്ക് ഇരുപത്തിമൂന്നിലെ ഫയർ ഫൈറ്റിംഗിൽ സജീവസാന്നിധ്യമാകാൻ കഴിഞ്ഞതും റിഫൈനറിയിലെ തന്റെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതത്തിന്റെ അവസാനദിവസം ഒരപകടത്തിൽ പെട്ട് അബോധാവ

സ്ഥയിലായ മൂന്ന് പേരെ ജീവിതത്തിലേക്ക് തിരികെ കൊണ്ടുവരാൻ കഴിഞ്ഞ ദൗത്യത്തിൽ പങ്കാളിയായ കാൻ കഴിഞ്ഞതും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാൻ കഴിയാത്ത അനുഭവങ്ങളാണ്.

സംശുദ്ധമായ വ്യക്തിത്വത്തിന് ഉടമയാണ് ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ. റിഫൈനറിയിൽ ജോലി ചെയ്ത ഇരുപത്തിയെട്ട് വർഷവും അദ്ദേഹം താമസിച്ചത് തൃപ്പൂണിത്തുറയിലെ വിജയാ ലോഡ്ജിൽ ആണ്. വിജയാ ലോഡ്ജും സന്തതസഹചാരിയായ ഉടമ ശ്രീ വിജയനെയും പരാമർശിക്കാതിരുന്നാൽ ഈ കുറിപ്പ് അപൂർണ്ണമായിരിക്കും.

ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരൻ തന്റെ റിട്ടയർമെന്റിനു ശേഷം കേരളത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക തലസ്ഥാനമായ തൃശ്ശൂരിലെ കോലാഴിയിലെ വീട്ടിൽ കലാ-സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി മുന്നോട്ടുപോകാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ഗീത വടക്കഞ്ചേരിയിൽ സ്കൂൾ ടീച്ചറാണ്. മുത്തമകൻ രാഹുൽ MCA പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം DOT NET ചെയ്യുന്നു. ഇളയമകൾ കാർത്തിക എംബിബിഎസ് പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം തൃശൂർ മെഡിക്കൽ കോളേജിൽ ഹൗസ് സർജൻസി ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീ രവീന്ദ്രകുമാരനും കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും എല്ലാവിധ നന്മകളും ജ്വാലധനിയുടെ പേരിൽ ആശംസിക്കുന്നു.

വിലാസം
K Ravindra Kumaran
Karthika, FNRA -1
Field Nagar, Kolazhy
Thrissur
Mob : 94460 65713
Tel : 0487-2206825
Email: raveन्द्रakumark@gmail.com

ഗോപാലകൃഷ്ണൻ സിവി/
എഫ് ആന്റ് എസ്

പ്രൊസീജ്യറിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു സ്റ്റേപ്പ് വിട്ടുപോയിരുന്നു. പൈപ്പുകൾ വെള്ളം കൊണ്ട് ഫ്ലഷ് ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപ് പൈപ്പും ടാങ്കുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ഫ്ലാഞ്ച് 'ബ്ലൈൻഡ്' ചെയ്യണം എന്നതായിരുന്നു അത്. വാൽവുകൾ അടച്ചാൽ തന്നെയും, വാൽവുകൾക്കിടയിലൂടെ ഏതെങ്കിലും കാരണവശാൽ വെള്ളം വരാനിടയാൽ അത് ടാങ്കുകളിൽ പ്രവേശിക്കാതിരിക്കാനായിരുന്നു ആ മുൻകരുതൽ. രാത്രി എട്ടരയോടെ പൈപ്പുകൾ ഫ്ലഷ് ചെയ്യാനാരംഭിച്ചു. രാത്രി ഷിഫ്റ്റിൽ ഫ്ലഷിംഗ് നിർത്തണമെന്ന് ലോഗ് ബുക്കിൽ എഴുതിയും വെച്ചു.

ആ രാത്രി ഭോപ്പാൽ മുഴുവനും ആഘോഷങ്ങൾക്കായി തങ്ങളെത്തന്നെ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഭോപ്പാൽ റെയിൽവേയുടെ ചീഫ് കൺട്രോളറുടെ ഇളയമകളുടെ വിവാഹഘോഷങ്ങൾ റെയിൽവേ കോളനിയിൽ വെടിക്കെട്ടിന്റെ അകമ്പടിയോടെയാണ് തുടങ്ങിയത്.

അതേസമയം കാർബൈഡിന്റെ തൊട്ടടുത്ത് കാലി മൈതാനത്ത് ചേരിയിലും വിവാഹം പൊടിപൊടിച്ചു. ഭോപ്പാൽ റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിലെ കുലിയായിരുന്ന രത്നനാടാരുടെ മകൾ പത്മിനിയുടെ. സ്വൈസസ് സ്കയറിലാവട്ടെ കവിതാപാരായണം ശ്രവിക്കാൻ ആരാധകർ തിങ്ങിക്കൂട്ടുകയായിരുന്നു. അതിനൊക്കെപ്പുറമേയാണ് ഇസ്തിമ ആഘോഷങ്ങൾക്കായി നഗരത്തിലേക്ക് വന്നെത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന തീർത്ഥാടകരും.

രാത്രി ഷിഫ്റ്റിന്റെ തുടക്കമായി. സുമൻദേവ് ആയിരുന്നു കൺട്രോൾ റൂം ഇൻ ചാർജ്ജ്. ഷെക്കീൽ ബുറേഷി എന്ന ഷിഫ്റ്റ് ഇൻ ചാർജിന്റെ കീഴിൽ ആറ് ഓപ്പറേറ്റർമാർ വിരസമായ നൈറ്റ് ഷിഫ്റ്റിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. അവരിൽ മോഹൻലാൽ വർമ്മ കമ്പനിയുമായി അത്ര രസത്തിലായിരുന്നില്ല. ആളെ ആറാം ഗ്രേഡ് ഓപ്പറേറ്റർ തസ്തികയിലേക്ക് പ്രമോട്ട് ചെയ്യാത്തതിൽ വർമ്മ നീരസത്തിലായിരുന്നു. ഈവനിങ്ങ് ഷിഫ്റ്റിൽ തുടങ്ങിവെച്ച MIC പൈ

പ്പുകളുടെ ഫ്ലഷിങ്ങ് തുടരുകയല്ലാതെ മറ്റൊരു പണിയും ആ രാത്രി അവർക്ക് ചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. കൺട്രോൾ ഇൻ ചാർജ്ജ് തന്റെ മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ഇൻസ്ട്രുമെന്റ് പാനൽ നിരീക്ഷിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ടാങ്ക് E610 ന്റെ മർദ്ദം 2 psig ൽ നിന്ന് 30 psig ലേക്കും പെട്ടെന്നത് ഡയലിന്റെ അങ്ങേയറ്റമായ 55 psig ലേക്കും ഉയരുന്നത് സുമൻ കണ്ടു. കൺട്രോൾ റൂമിനു പുറത്ത് പുഴുങ്ങിയ കാബേജിന്റെയും പുതുതായി കൊയ്തറിഞ്ഞ പുല്ലിന്റെയും ഗന്ധം വ്യാപിച്ചു തുടങ്ങി.

അതേസമയം സ്വൈസസ് സ്കയറിൽ കാവ്യസന്ധ്യയ്ക്ക് തിരശ്ശീല ഉയർന്നു. വൃദ്ധനായ കവി തന്റെ കവിതാപാരായണം ആരംഭിച്ചു.

“നദിയിലെ നൂര പോലെ മലനിരകളിലെ മഞ്ഞുകണം പോലെ മരണം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു”

തുടരും...

യാത്രകൾ അവസാനിക്കുന്നില്ല...

ശ്രീ രവീകുമാർ 1991 സെപ്റ്റംബർ മാസത്തിലാണ് കൊച്ചി റിഫൈനറിയൽ തന്റെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതം ആരംഭിക്കുന്നത്. സെക്യൂരിറ്റി വിഭാഗത്തിൽ നിന്നുമാരംഭിച്ച് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ വഴി ബെനഫിക്ട് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷനിൽ ലെത്തി. അവിടെ നിന്നാണ് ഇദ്ദേഹം വിരമിക്കുന്നത്.

കവി, ശബ്ദാനുകരണകലാകാരൻ എന്നീ നിലകളിൽ ഇദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധനാണ്. ജന്മസ്ഥലമായ കൂട്ടനാടുനിന്നും പതിമൂന്നാം വയസ്സിൽ പ്രകൃതി ഭംഗി നിറഞ്ഞ നീലേശ്വരത്തെ നെല്ലിയടുക്കയിൽ സ്ഥിരതാമസം തുടങ്ങിയ ശ്രീ രവീകുമാർ ഇന്ത്യൻ ആർമിയിൽ ലഭിച്ച സേവനത്തിലൂടെ ഇന്ത്യയിലെ വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ യാത്ര ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിൽ അവിസ്മരണീയമാകുന്നത് കാശ്മീരിലേയും അരുണാചൽ പ്രദേശിലെ ചൈനാബോർഡറായ ധവാങ്ങിലേയും സേവനങ്ങളാണ്.

കൊച്ചി റിഫൈനറിയലിലെ ജോലിയിലൂടെ സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ ഔന്നിത്യം നേടാനായെന്ന് ഇദ്ദേഹം അഭിമാനപൂർവ്വം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ബെനഫിക്ട് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷനിലെ സഹപ്രവർത്തകർ ത്തകിയ സഹകരണത്തിന് ഇദ്ദേഹം

ഓരോരുത്തരോടും നന്ദി ഉപപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീമതി ചന്ദ്രമതിയാണ് ശ്രീ രവീകുമാറിന്റെ ഭാര്യ. വീട്ടമ്മയാണ്. മൂന്നുമക്കൾ. മുത്തമകൻ മനോജ് കുമാർ കാഞ്ഞങ്ങാട് താലൂക്ക് ഇൻ ഡസ്ട്രീസ് വിഭാഗത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ്. ഭാര്യ പ്രസീന. മക്കൾ - മാധവ്, മധുരവ്. മകൾ മൃദുല - ഭർത്താവ് സന്തോഷ് കുമാർ വത്തറിൽ Tech (Q) ൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ്. മക്കൾ - ദേവിക, ദേവേഷ്. ഇളയമകൻ മനീഷ് കുമാർ കളമശ്ശേരിയിലെ നിപ്പൺ ടൊയോട്ടയിലെ സീനിയർ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ആണ്.

“ശ്രീ രവീകുമാർ ജോലി ചെയ്യുന്നതിൽ മടി കാണിക്കാത്ത വ്യക്തിത്വമാണ്. ഊർജ്ജസ്വലൻ, കലാകാരൻ, സർവ്വോപരി എടുത്തുപറയേണ്ടത് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോഹരമായ കയ്യക്ഷരങ്ങളാണ്”. സഹപ്രവർത്തകനായ ശ്രീ ഉമേഷ് കുമാർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

വായന, എഴുത്ത്, ടെലിസീരിയൽ അഭിനയം തുടങ്ങിയവയാണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവി പദ്ധതികൾ. ‘മംഗല്യം’

എന്ന ടെലിവിഷൻ പരമ്പരയിൽ ഇദ്ദേഹം അഭിനയിച്ച കഥാപാത്രം ശ്രദ്ധ നേടിയിരുന്നു.

ഉദയംപേരൂരിൽ നിലവിൽ താമസിക്കുന്ന വീട്ടിൽ നിന്നും നീലേശ്വരത്തേക്ക് ഒരു മടക്കയാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങുന്ന ശ്രീ രവീകുമാറിനും കുടുംബത്തിനും *ജാലധനി* ഊഷ്മളമായ ആശംസകൾ നേരുന്നു.

വിലാസം
Revikumar MK
Ravi Mandiram
Nelliyadukka, Kollampara Post
(via) Neeleshwaram,
Kasaragod-671314
Mob : 94460 34904
E-mail : revikumarmk@yahoo.com

മാണിക്യത്തിന്റെ നാട്ടിൽ നിന്ന്

നെൽപ്പാടങ്ങളും, കൽപ്പവൃക്ഷങ്ങളും പച്ച പുതച്ചു നിൽക്കുന്ന കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ അത്തോളി എന്ന ഗ്രാമം ലോകപ്രശസ്തമാണ്. ഏറ്റവും പൊക്കം കുറഞ്ഞ (61.1 cm) പശു വായി ഗിന്നസ് ബുക്കിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ വെച്ചൂർ ഇനത്തിൽ പെട്ട മാണിക്യം ഉള്ളത് ഇവിടെയാണ്.

ഈ ഗ്രാമത്തിൽ നിന്ന് ഒരേ ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ച നാലു സുഹൃത്തുക്കൾ ഒരുമിച്ച് ഇന്ത്യൻ ആർമിയിൽ ചേർന്ന് ആരംഭിച്ചതാണ് ശ്രീ പി കെ ബാലകൃഷ്ണന്റെ ഔദ്യോഗികജീവിതം. 1973 മുതൽ പതിനെട്ടു വർഷം ഇന്ത്യൻ ആർമിയിൽ ഇലക്ട്രിക്കൽ ആന്റ് മെക്കാനിക്കൽ എഞ്ചിനീയറിംഗ് (EME) സെക്ഷനിൽ മെക്കാനിക്കായി ജോലി ചെയ്തു. അതിനുശേഷം വാളന്റിയറി റിട്ടയർമെന്റ് എടുത്തു. പിന്നീട് കേരള ഗവൺമെന്റിന്റെ മ്യൂസിയം ആന്റ് സൂ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ എൽ ഡി ക്ലാർക്കായി സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചു. തുടർന്ന് 1995-ൽ ആണ് ബാലകൃഷ്ണൻ കൊച്ചി റിഫൈനറിയൽ ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്.

ഇരുപതു വർഷത്തെ ഊർജ്ജസ്വലതയും, സംഭവബഹുലവുമായ സേവനത്തിനുശേഷം ശ്രീ ബാലകൃഷ്ണൻ ഫയർ ആന്റ് സേഫ്റ്റി ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ നിന്ന് വിരമിക്കുകയാണ്. ഫയർ സെക്ഷന്റെ സേഫ്റ്റി കമ്മിറ്റി മെമ്പർ, ജാലമിലൻ എന്ന സാംസ്കാ

രിക സംഘടനയുടെ ട്രഷറർ എന്നീ നിലകളിൽ ഇദ്ദേഹം സേവനമനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ജോലിയിലും, ജീവിതത്തിലും കൃത്യനിഷ്ഠ പാലിക്കുന്ന ശ്രീ ബാലകൃഷ്ണൻ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ജോലികൾ കൃത്യമായി ചെയ്തിരിക്കും എന്നറുപ്പ്. ഇതിനുവേണ്ടി തന്നോട് സഹകരിച്ചു പുതുതലമുറയിലെ സഹപ്രവർത്തകരോടും, അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ തനിക്കുവേണ്ട സഹായങ്ങൾ ചെയ്തു തന്ന ശ്രീ എവി നൈസു, ശ്രീ ബിമൽരാജ് തുടങ്ങിയവരേയും ഇദ്ദേഹം നന്ദിയോടെ സ്മരിക്കുന്നു.

ശ്രീ ബാലകൃഷ്ണന്റെ തിരക്കിട്ട ജീവിതത്തിനിടയിൽ ഗൃഹഭരണം കാര്യക്ഷമമായി നിർവഹിക്കുന്നത് ഭാര്യ സന്ദേഹപ്രഭയാണ്. മക്കൾ ധന്യ ബിടെക് കമ്പ്യൂട്ടർ സയൻസ് ആണ് പഠിച്ചത്. ഭർത്താവ് രതീഷ് ബാംഗ്ലൂരിൽ ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി രംഗത്ത് സോഫ്റ്റ്‌വെയർ എഞ്ചിനീയറായി ജോലി ചെയ്യുന്നു. ഇവർക്ക് ഒരു മകളുണ്ട്. ശ്രീ ബാലകൃഷ്ണന്റെ മകൻ ധനഞ്ജയ് ഇലക്ട്രോണിക്സ് ഡിപ്ലോമ പൂർത്തിയാക്കി.

റിട്ടയർമെന്റിനുശേഷം നാളത്തെ ജീവിതം നിയതിയുടെ നിശ്ചയങ്ങൾക്ക് വിട്ടുകൊടുത്ത് വിശ്രമജീവിതം ചരിത്രമുറങ്ങുന്ന തൃപ്പൂണിത്തുറയിലെ വീട്ടിലും ഇടയ്ക്ക് കോഴിക്കോട് അത്തോളിയിലെ വീടിനോടു ചേർ

ന്നുള്ള തെങ്ങും, കവുങ്ങും, വാഴയും വളരുന്ന തന്റെ വിസ്തൃതമായ പുരയിടത്തിൽ രാസപ്രയോഗങ്ങളില്ലാത്ത സംശുദ്ധമായ ഭക്ഷണം ഉത്പാദിപ്പിച്ചും, മറ്റുള്ളവർക്ക് പ്രയോജനപ്രദമായ സാമൂഹ്യസേവനങ്ങളിലും തുടരാനാണ് ബാലകൃഷ്ണൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.

ശ്രീ ബാലകൃഷ്ണനും, കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും എല്ലാവിധ നന്മകളും *ജാലധനി*യുടെ പേരിൽ ആശംസിക്കുന്നു.

വിലാസം
Balakrishnan PK
Sreekrishna
HVG-32, Akathupadam
Thiruvankulam PO
Mob : 9495429587, 9946260795
Email : pkbsreekrishna@gmail.com

ഗോപാലകൃഷ്ണൻ സിവി/
എഫ് ആന്റ് എസ്

കാർത്തികേയൻ വിമെിക്കുന്നു

കാർത്തികപ്പിള്ളി താലൂക്കിൽ കാർത്തിക വീട്ടിൽ കാർത്തികേയൻ എന്ന 'കെ കെ' തന്റെ മുപ്പത്തിരണ്ടു വർഷത്തെ സർവ്വീസിനുശേഷം റി ഫൈനറിയിൽ നിന്നും വിടപറയുക യാണ്. കെ കെ തന്റെ ഐടിഐ പ റ്റണത്തിനുശേഷം Macdowellsൽ അപ്ര ന്റ്റീസ് ആയും തുടർന്ന് അഞ്ചുവർഷം ബോയിലർ ഓപ്പറേറ്റർ ആയും സേവ നം അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു. 1984 മാർച്ച് 15-നാണ് കെ കെ റിഫൈനറിയിൽ യു ട്രിലിറ്റിയിൽ ബോയിലർ ഓപ്പറേറ്ററായി പ്രവേശിച്ചത്..

അന്നത്തെ ബോയിലർ ഹൗസിൽ തുടങ്ങി പിന്നീട് വന്ന FCCU, CPP, DHDS, CEMP-2 തുടങ്ങി IREP വരെയും കാർത്തികേയന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. ജോലിയോടൊപ്പം തന്നെ സാമൂഹിക വിഷയത്തിലും ഇടപെട്ടു പ്രവർത്തിച്ചാൽ മാത്രമേ മനുഷ്യത്വ പരമായി ചിന്തിക്കാൻ കഴിയൂ. ഇതിലുണ്ടായ വീഴ്ചയാണ് പുതുതലമുറയ്ക്ക് സംഭവിക്കുന്നത് എന്ന വീക്ഷണമാണ് കെ കെ പങ്കുവെച്ചത്. തന്റെ സഹപ്രവർത്തകർക്കിടയിൽ പ്രായഭേദമന്യേ എല്ലാവരോടും ഒരുപോലെ പെരുമാറുകയും സംവദിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ എടുത്തുപറയേണ്ട സവിശേഷതയാണ്.

100 കി.മീ അകലെ നിന്നുംപോലും ഷിഫ്റ്റ് ജോലിക്കായി വരുവാൻ ഒരു

മടിയുമില്ലാത്ത കാർത്തികേയന്റെ നാട് ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ നങ്ങൂർ കുളങ്ങരയിലാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ ശ്രീമതി ലത വീടിനടുത്തുള്ള കണിച്ചനെല്ലൂർ ഗവ എൽ പി സ്കൂളിലെ പ്രഥമഅദ്ധ്യാപികയാണ്. മകൻ അരുൺകുമാർ തിരുവനന്തപുരം ടെക്നോപാർക്കിൽ കമ്പ്യൂട്ടർ നെറ്റ് വർക്കിംഗ് വിഭാഗത്തിൽ ജോലി നോക്കുന്നു. മകന്റെ ഭാര്യ ഡോ മാനസി ബി എ എസ് കോഴ്സ് പൂർത്തി കരിച്ച് പിജിയ്ക്കായി പരിശ്രമിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ അശ്വതി എം എസ് സി, എം എഡും, മരുമകൻ സുജിത്ത് റിഫൈനറിയിലെ തന്നെ

സിസിആർ പ്ലാന്റിലെ ഓപ്പറേറ്ററും ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവ് തങ്കമ്മ കുടി അടങ്ങുന്നതാണ് കുടുംബം.

കാർത്തികേയനും കുടുംബത്തിനും ശോഭനമായ ഭാവി വിശ്രമജീവിതം ജാലധാനി ആശംസിക്കുന്നു.

വിലാസം
Karthikeyan K
Karthika
Nageiarkulangara PO, Alappuzha - 690513
Tel : 0479-241805, 9446818109
E-mail : k.karthikeyan1805@gmail.com

ശ്രീരാജ് കെ ആർ/പി ആന്റ് യു

1285-പടിയിറങ്ങുന്നു...

പക്ഷങ്ങൾക്കപ്പുറം ഹൃദയത്തിന്റെ പക്ഷം സ്വീകരിക്കുകയും വാക്കുകൾക്ക് സത്യത്തിന്റെ ശക്തി പകരുകയും ചെയ്ത വ്യക്തിത്വത്തിന് ഉടമയായ ശ്രീ സുരേഷ് മുപ്പത്തിയൊന്നു വർഷത്തെ തന്റെ സേവനങ്ങൾക്ക് വിരാമമിടുകയാണ്, ചാരിതാർത്ഥ്യത്തോടെ....

1984 ജനുവരിയിലാണ് അദ്ദേഹം കൊച്ചി റിഫൈനറിയിലെ എച്ച് ആർ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിൽ അംഗമാകുന്നത്. ഒന്നരവർഷത്തെ എച്ച് ആറിലെ സേവനത്തിനുശേഷം മെയിന്റനൻസിലേക്ക് മാറ്റപ്പെട്ട അദ്ദേഹം പിന്നീടുള്ള കാലമത്രയും അവിടെ തന്നെയായിരുന്നു.

ബോംബെയിലെ ടെക്സൽ ഹെവി മെഷനറി പാർട്സ് നിർമ്മാണ കമ്പനിയ്ക്കും, കെ ടി സ്റ്റീൽ വാഗൺ കമ്പനിയുടേയും അനുഭവസമ്പത്തുമായാണ് ഇദ്ദേഹം ഇവിടെ ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത്. മഹാരാഷ്ട്ര ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് വോളിബോൾ ടീം അംഗമായിരുന്ന അദ്ദേഹം കൊച്ചിൻ റിഫൈനറി വോളി ടീം അംഗമായും മത്സരരംഗത്ത് തന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം നിലനിർത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ബോംബെയിലെ ജോലിസ്ഥലത്ത് നല്ല ബന്ധങ്ങൾ നിലനിർത്തിയിരുന്ന അദ്ദേഹം ഇവിടെയും സഹപ്രവർത്തകരുടെ

നല്ല സഹകരണം ഉണ്ടായിരുന്നതായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. "എന്നും പച്ചയായ തുറന്ന മനസ്സിന്റെ ആഴത്തിന് ആത്മാർത്ഥതയുടെ അതിർവരമ്പുകൾ, അതാണ് സുരേഷ്" സഹപ്രവർത്തകനായ ജോസഫ് അമ്പലത്തുകൽ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

റിഫൈനറിയിലെ തൊഴിലാളിയുണിയൻ പ്രവർത്തനത്തിൽ ശ്രീ സുരേഷ് എന്നും സജീവമായിരുന്നു. കമ്പനി സ്കൂളിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച വിദ്യാഭ്യാസം മക്കളെ ഉന്നതനിലയിൽ എത്തിക്കാൻ സാധിച്ചതായി അദ്ദേഹം പറയുന്നു

സുരേഷിന്റെ സഹധർമ്മിണി ശ്രീമതി തുളസി വീട്ടമ്മയാണ്. ഇവർക്ക് രണ്ട് കുട്ടികൾ. മുത്തയാൾ സുദേവ് ബികോമിനുശേഷം ആസ്ട്രലിയയിൽ MS പഠനം പൂർത്തിയാക്കി ഇപ്പോൾ ഒമാനിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നു. രണ്ടാമത്തേയാൾ സുര്യ ബിടെക് കഴിഞ്ഞ് ഭർത്താവ് അരുൺകൃഷ്ണനോടൊപ്പം അബുദാബിയിൽ താമസിക്കുന്നു. ശിഷ്യകാലം ഇവിടെയും സ്വന്തം നാടായ കായംകുളത്തുമായി കഴിയുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന അദ്ദേഹം

വ്യക്തിത്വവും ആത്മാഭിമാനവും സത്യസന്ധതയും നിലനിർത്തണമെന്നാണ് തന്റെ സഹപ്രവർത്തകരോട് നൽകാനുള്ള സന്ദേശമായി പറയുന്നത്.

നിറഞ്ഞ മനസ്സോടും സന്തോഷത്തോടും കൂടി കമ്പനിയോട് യാത്ര പറയുന്ന ശ്രീ സുരേഷ് കുമാറിനും കുടുംബത്തിനും ജാലധാനിയുടെ ആശംസകൾ.

വിലാസം :
Suresh Kumar P
Elayikal House, HVG - 9
Akathupadam Road
Thiruvankulam - 682 305
Mob : 8547182559

കൃഷ്ണൻ ടിബി/ മെയിന്റനൻസ്

ഫിലിപ്പ് വിരമിക്കുന്നു

ഫിലിപ്പോസ് എന്ന ഗ്രീക്ക് വാക്കിനർത്ഥം ഊർജ്ജസ്വലൻ, ഉത്സാഹി എന്നൊക്കെയാണ്. 1982 മെയ് മാസം 10-ാം തീയതി കൊച്ചിൻ റിഫൈനറിയിൽ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ച നമ്മുടെ ഫിലിപ്പും അതൊക്കെതന്നെയാണ്. കഠിനാധ്വാനത്തിലൂടെ റിഫൈനറിയെ വളർച്ചയിലേക്ക് നയിച്ചവരിൽ ഫിലിപ്പിനും ഒട്ടും മോശമല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടെന്ന് സന്തോഷം രമേശനും ഒരേ സ്വരത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. സൗമ്യനായ ഈ എറണാകുളത്തുകാരൻ തന്റെ 12 വർഷത്തെ കോളനിജീവിതവും സുരീർഘമായ കമ്പനിജീവിതവും സന്തോഷത്തോടും അഭിമാനത്തോടും കൂടിയാണ് ഓർമ്മയിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നത്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹധർമ്മിണി ശ്രീമതി മോളി ഫിലിപ്പ് ചിന്മയ വിദ്യാലയത്തിൽ അദ്ധ്യാപികയാണ്. Mcom, MBA, BEd ബിരുദധാരിണിയായ മുത്തമകൾ സോണിയ ഉദയംപേരൂർ പ്രബാത് സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപികയാണ്. ഭർത്താവ് നെബുൽ ബിസിനസുകാരനാണ്. രണ്ടാമത്തെ മകൾ MSc, MBA, നഴ്സിങ്ങ് ബിരുദധാരിണിയായ

സോഫിയയും ഭർത്താവ് ടോണിയും വിദേശത്താണ്. ബിടെക് ബിരുദധാരിണിയായ ഇളയമകൾ സോജിയയും ഭർത്താവ് നിബിനോടൊപ്പം വിദേശത്താണ്.

Duty First എന്ന മന്ത്രത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ഫിലിപ്പിന് ഇതുവരെയും ലോസ് ഓഫ് പേ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഗുരുതൃല്യരായ സീനിയേഴ്സിനേയും, പ്രിയപ്പെട്ട സഹപ്രവർത്തകരേയും കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകൾ മനസ്സിൽ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് വിശ്രമജീവിതത്തിന്റെ

സുഖശീതളിമയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്ന ഫിലിപ്പിന് എല്ലാ ഭാവുകങ്ങളും നേരുന്നു.

വിലാസം
Philip CJ
Cheruvallitharayil Veedu
Thuruthi Temple Road
Champakkara, Maradu PO,
Kochi-682 304
Tel : 80862 63356
E-mail : cjphilip1014@yahoo.com

ഷാജി പി സ്റ്റീഫൻ/മാനുമൊക്ചറിംഗ്

സ്നേഹപൂർവ്വം രാജശേഖരൻ നായർ

1994 ജൂൺ മാസത്തിലാണ് ശ്രീ രാജശേഖരൻ നായർ എം കെ കൊച്ചിൻ റിഫൈനറിയിലെ സെക്യൂരിറ്റി വിഭാഗത്തിൽ തന്റെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതം ആരംഭിക്കുന്നത്. പതിനഞ്ചു വർഷത്തെ ഇന്ത്യൻ ആർമി സർവ്വീസിൽ ഇദ്ദേഹം മൂന്നുവർഷം നാഷണൽ സെക്യൂരിറ്റി ഗാർഡിൽ (NSG) ബ്ലാക്ക് ക്യാറ്റ് കമാൻഡോ ആയി സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ ആർമി സർവ്വീസ് നൽകിയ ദൃഢചിത്തതയും അച്ചടക്ക ജീവിതരീതിയും തുടർന്നുള്ള കൊച്ചി റിഫൈനറീസ് പ്രവർത്തനമേഖലയിലും തന്റെ ജോലിയിലുള്ള വൈദഗ്ധ്യവും ആത്മാർത്ഥതയും തെളിയിക്കുന്നതിന് ഇദ്ദേഹത്തിന് സഹായകമായി.

“കൊച്ചി റിഫൈനറിയിലെ ഔദ്യോഗിക ജീവിതം നൽകിയ അനുഭവപാഠങ്ങൾ എന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഉന്നതിയ്ക്ക് ഗുണകരമായി. എന്നിലെ വിഭിന്ന അഭിരുചികളെ വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിൽ കൊച്ചി റിഫൈനറി നിർണ്ണായക പങ്കുവഹിച്ചിട്ടുണ്ട്”.

കൊച്ചി റിഫൈനറിയിലെ പ്രവർത്തന കാലയളവിനെക്കുറിച്ച് ശ്രീ രാജശേഖരൻ നായർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

സഹപ്രവർത്തകരുടെ പെരുമാറ്റത്തെക്കുറിച്ചും അവർ നൽകിയ സഹായസഹകരണങ്ങളെക്കുറിച്ചും ശ്രീ

രാജശേഖരൻ ഈ അവസരത്തിൽ നന്ദിപൂർവ്വം സ്മരിക്കുന്നു. കൊച്ചി റിഫൈനറിയെ സംബന്ധിച്ച് തന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും അവിസ്മരണീയമായ മുഹൂർത്തമെന്നത് താൻ ആദ്യമായി ഈ കമ്പനിയിൽ ചേരാൻ എത്തിയ

ആദ്യത്തെ ദിവസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകളാണെന്ന് ഇദ്ദേഹം അഭിമാനപൂർവ്വം പറയുന്നു.

“ശ്രീ രാജശേഖരൻ നായർ ജോലിയിൽ പുലർത്തുന്ന ആത്മാർത്ഥത പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയേണ്ടതാണ്. മാനുവൽ പെരുമാറ്റവും സുഹൃത്തുക്കളോടുള്ള സഹവർത്തിത്വവും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സവിശേഷതയാണ്”. സഹപ്രവർത്തകനായ ശ്രീ ലാലു വി എസ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

ശ്രീമതി രാജമ്മയാണ് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ. വീട്ടമ്മയാണ്. ഇദ്ദേഹത്തിന് രണ്ടു മക്കളാണുള്ളത്. മുത്തമകൾ രഞ്ജന, ഭർത്താവ് സന്തോഷ് കുമാർ - വിപ്രോയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നു. ഇവർക്ക് ഒരു കുട്ടി നന്ദ. ഇളയമകൾ

ശബ്ന, ഭർത്താവ് സിൽജു എസ് പിള്ളയോടൊപ്പം ഒമാനിൽ താമസിക്കുന്നു. ഇവർക്ക് ഒരു കുട്ടിയാണുള്ളത് - ഋഷികേശ്. തിരുവാകുളത്താണ് ഇദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ താമസിക്കുന്നത്. ഭാവിയിൽ സ്വദേശമായ കോട്ടയത്തേക്ക് മടങ്ങാനാണ് ഇദ്ദേഹം ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.

റിട്ടയർമെന്റ് ജീവിതം സന്തോഷം നിറഞ്ഞതാകാൻ ശ്രീ രാജശേഖരനും കുടുംബത്തിനും ജാലധാനിയുടെ സർവ്വ ഐശ്വര്യങ്ങളും നേരുന്നു.

വിലാസം
Rajasekharan Nair MK
HVG 28, Devanandanam
Akathupadam, Thiruvankulam PO
Tripunithura
Mob : 94953 33942

Join the BPCL KR CSR Volunteers Club

You could be a life-changing agent and also feel the joy of sharing

KR is engaged in many CSR activities. We believe that CSR process is complete only with our active involvement. To reinforce our commitment, the BPCL KR CSR VOLUNTEERS CLUB has been formed in December 2014. Many of our employees, spouses and children have joined the club and are rendering their services.

Volunteering can be a very rewarding and fulfilling experience. It's a great way to make a difference in our community. Few of our CSR programmes meant for students/differently abled children needing volunteers are given below:

- ➔ Capability Exploration and Enhancement Programme (CEEP) by M/s Nanma Foundation is an educational programme that envisages bringing out the hidden talents in underprivileged students
- ❖ **What you can do:** You can be a mentor to one or more students, interact with them, take classes – any specialised subject/area or a motivational talk, help to coordinate the programme etc.
- ➔ Assistance to Specially abled children through the Home Based Rehabilitation Programme(HBRP) in the nearby Panchayats through M/s Adarsh Charitable Trust, Kureekkad.

- ❖ **What you can do:** Volunteers can visit the Special school or join the HBRP. Also, teach simple Vocational skills to both the child and parent/s like painting, making handicrafts and decorative items etc so that the family gets additional income to improve the quality of life or be a Mentor .
- ➔ Medical camps: KR conducts regular medical camps for the economically backward people of the vicinity as well as for the tribal folk in remote tribal areas.
- ❖ **What you can do:** Render your services at the camps

Those interested to volunteer may contact Public Relations Section: Tel: 0484 2821475/72/73

REMI *Reminiscence '15*
Retired Employees Meet

Reminiscence 2015 is set to bring retired employees of Kochi Refinery together on 19 December at IMA Hall, Kochi.

A time to recall bygone days.

A time to meet old colleagues.

A time for Reminiscence...

Invitations have been posted to retired employees and spouses.
For details, contact HRD Section : 0484 2821417/8/9